bir ekmek bir Politika
(ikisinden de vazgeçilmez)

EKONOMİ
Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

ÇARŞAMBA
21
Haziran 1978

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara : İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay
TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara : 17 65 36 • 18 36 88

Fiyatı 250 kuruş
Yıl 5 Sayı 1808

Brejnev Ecevit'i Kremlin'de kabul edecek

Resmi görüşme bugün Moskova'da başlıyor

★ Pravda'da yayınlanan yazıda T.C. Başbakanı Ecevit'in, Türkiye üzerinde Sovyet tehditi olmarığına ilişkin görüşüne yer verildi ve bunun gerçeğin ifadesi olduğu belirtildi. Yazıda, Tabii Senatör Gürsoytrak'ın «Sovyet tehditinden bahsederek Türk halkının gözünü korkutmak isteyenlerin bulunduğu»na ilişkin görüşlerine de yer veriliyor.

★ Politika, Başbakan Bülent Ecevit'in gezisini Aydın Engin'le izliyor.

★ TASS Ajansına özel bir demeç veren Başbakan, Türkiye - SSCB arasındaki sağlam ilişkilerin temelinin **Atatürk** ve **Lenin** tarafından atıldığını belirtti ve «SSCB ile gelişen ilişkilerimizi sadece ticari ve ekonomik bağlarla sınırlamak yanlıştır. Birçok alanda daha bağlarımız pekiştirilmelidir» dedi.

Türkiye - SSCB arasında imzalanacak «Siyasal Belge»nin içeriğinin görüşmelerden sonra kesinlik kazanacağı belirlendi.

HABER MERKEZİ

Başbakan **Bülent Ecevit**, bugün 5 gün sürecek resmi bir ziyarette bulunmak üzere beraberindeki heyetle birlikte SSCB'ye hareket etmiştir. **Ecevit**, öğleden sonra Sovyetler Birliği Devlet Başkanı ve Komünist Partisi Genel Sekreteri **Leonid Brejnev** tarafından Kremlin'de kabul edilecektir. Öteyandan Sovyetler Birliği'nin 18 milyon tirajlı en büyük gazetesi Pravda, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı **Bülent Ecevit**'in SSCB'ye yaptığı resmi geziyle ilgili bir yazı yayınlamış, **Bülent Ecevit**'in Türkiye üzerinde bir Sovyet tehditi bulunmadığına ilişkin sözlerinin büyük bir gerçeği yansıttığını kaydederek, Türkiye ile SSCB arasında gelişen iyi komşuluk ilişkilerinden duyulan memnuniyeti belirtmiştir.

TASS Ajansı'na özel bir demeç veren Ecevit ise, Türkiye'nin dünyada barış ve yumuşamanın sağlanmasına katkıda bulunmaya kesinlikle kararlı olduğunu söylemiş, Türkiye - SSCB arasındaki sağlam ilişkinin temelinin Atatürk ve Lenin tarafından atıldığını kaydederek, SSCB ile ilişkilerin çok yönlü artırılmasından yana olduklarını açıklamıştır.

Sovyet kaynakları, Başbakan Ecevit'in SSCB ziyaretinin ayrıntılarıyla ilgili bazı açıklamalar yapmışlardır. Buna göre, Başbakan **Ecevit** ve Sovyet Başbakanı **Aleksi Kossigin**'in başkanlık

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

ÖZAYDINLI HAKKARİ'DEKİ ÇARPIŞMALAR HAKKINDA BİLGİ VERDİ

★ Ecevit, Ortak Grup'da yaptığı konuşmada polis derneklerinin kapatılmasına ilişkin kararın Milli Güvenlik Kurulu tavsiyesi üzerine alındığını söyledi.

HABER MERKEZİ

Çeşitli konuların ele alındığı dünkü CHP Ortak Grubu toplantısında, İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı oir konuşma yapmış ve Hakkari'deki çatışmalar hakkında bilgi vermiştir. Daha sonra sözalan Başbakan Bülent Ecevit ise, polis derneklerinin kapatılmasına ilişkin kararın Milli Güvenlik Kurulu tavsiyesi üzerine alındığını belirtmiştir.

ÖZAYDINLI'NIN KONUŞMASI

İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı, CHP Ortak Grup Toplantısında dün Hakkari yöresindeki çarpışmalar hakkında bilgi vermiş, «Hiçbir ülkenin içişlerine karışmayız. Aynı zamanda diğer bir ülkenin içişleri nedeniyle hudutlarımıza sıçrayacak olaylara da asla müsamaha gösteremeyiz ve fırsat veremeyiz» demiştir.

Özaydınlı şunları söylemiştir:

«Bilindiği gibi komşumuz ve yakın dostumuz Irak, 1975 yılında kendi iç meselelerinin bir sonucu olarak güney hudutlarımıza yakın bölgede askeri harekatta bulunmuştur. Bu arada bir kısım

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Emekli işçilerin maaşları yüzde 16 oranında artıyor

★ İŞÇİ EMEKLİLERİNE DE KATSAYI ESAS ALINARAK MAAŞ BAĞLANACAK

ANKARA (A.A.)

İşçi emeklilerine de «katsayı» esas alınarak maaş bağlanacağı açıklanmıştır. Buna göre tüm emekli işçilerin aylıklarında yaklaşık yüzde 16 oranında da bir artış olacak, ayrıca işçi emeklilerine yüzde onbeş oranında avans verilecektir.

A.A. muhabirinin bu konudaki bir sorusunu yanıtlayan Sosyal Güvenlik Bakanı **Hilmi İşgüzar**, bakanlığınca hazırlanan konuya ilişkin tasarının ilgili komisyonlardan geçerek Millet Meclisi gündemine geldiğini bildirmiş. İşgüzar, işçi emeklileriyle memur emeklileri arasında oluşan farklılığın giderilmesi amacıyla bu tasarının hazırlandığını belirtmiştir.

Bakanın verdiği bilgiye göre, işçi emeklililerinin aylık-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Muhammed Ali ABD halkı Sovyetler'le ilgili yanlış bilgilerle besleniyor



ABD'de, Sovyetler, hakkında söylenenlerin hiçbirinin doğru olmadığını gözleriyle gördüğünü bir basın toplantısında açıklayan müslüman boksör Ali, SSCB Devlet Başkanı Brejnev'le birlikte...

Dünya Ağır Siklet eski Boks Şampiyonu Muhammed Ali, SSCB'ye yaptığı ziyaretine devam ederken, Amerikalıların Sovyetler Birliği ile yanlış bilgilere sahip oldukları konusundaki görüşünü yinelemiştir. Müslüman boksör, dün SSCB Devlet Başkanı ve Komünist Partisi Birinci Sekreteri Leonid Brejnev ile 35 dakika süren özel bir görüşmeden sonra yaptığı basın toplantısında, Brejnev'in barışı sadece kendi

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Yeni bir yolsuzluk daha ortaya çıkarıldı

★ Bir firmanın bazı şahıslar adına Lichtenstein'da bir bankaya «komisyon» adı altında bazı paralar yatırdığı saptandı.

★ Olaya CHP'nin de adı karıştırıldı.

ANKARA, (İSTA)

Yahya Demirel'in mobilya yolsuzluğuna adı karışan Lichtenstein'da yeni bir sahtekarlığın saptandığı açıklanmıştır. Başbakanlıktan yapılan yazılı açıklamaya göre Linchtenstein'da bir

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Cinayet sanığı 2 kişi MHP'ye ait bir otomobilde yakalandı

★ Başka bir cinayetin sanığı iki «ülkücü» komando, Bilâl Öztoprak adlı genci «davadan döndüğü» için vurduklarını itiraf ettiler.

★ Selçuk Eğitim Enstitüsünde meydana gelen olayda 24'ü ağır 100'den fazla kişi yaralandı.

★ Adana'da SGB üyesi bir öğrenci öldürüldü.

HABER MERKEZİ

Önceki gece TRT'nin de bir bir saydığı gibi, pekçok cinayetin sanığı «ülkücü» komandolar yakalanmakta, böylece Ülkü Ocakları ve MHP'nin kapatılması için gerekçeler çoğalmaktadır. Son iki günde de tutuklanan «ülkücü» faşistlerin sayısı 10'u geçmiştir.

ANKARA

★ Ankara'nın Beşevler semtinde bir süre önce öldürülen İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi öğrencisi Atilla Acartürk'ü öldürmekten sanık Hacettepe Üniversitesi 3. sınıf öğrencisi ve Atatürk (Site) Öğrenci Yurdunda kalan **Hasan Dağlı** ile Ankara Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi Kimya Bölümü öğrencisi **Mehmet Kandemir**'in üzerinde bir tabanca ile 9 adet mermi bulunmuştur. Ayrıca Hasan Dağlı'nın üzerinde gümrük muhafaza memurları adına düzenlenmiş kimlikler bulunmuştur. Bu nedenle gözaltına alınan iki MHP'li cinayet sanığı oldukları ve silah taşıdıkları gerekçesiyle mahkemece tutuklanmıştır.

İki sanığın içinde yakalandıkları 06 FS 245 plakalı araba trafikte de MHP adına kayıtlı bulunmaktadır.

Öteyandan bir süre önce öldürülen Bayındırlık Bakanlığında memur olarak çalışan Bilal Öztoprak'ın katilleri oldukları saptanan iki «ülkücü» komando yakalanarak tutuklanmışlardır. Şahin Gülhan ve Şakir Kocaman adlı komandolar, Öztoprak'ı davadan döndüğü için öldürdüklerini ve cesedini Altındağ Doğanşehir Mahallesi 185 numaralı evin yanına bıraktıklarını itiraf etmişlerdir.

ADANA

★ Adana'da önceki gece saat 01.00 sularında, Sosyalist Gençler Birliği Mersin Şubesi üyesi olduğu bildirilen bir öğrenci, faşistler tarafından açılan ateş sonucu ölmüştür. Saldırı, Güney Sanayi Fabrikasında işçilere gece TSİP tarafından yürütülen «Sen-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Milli eğitimde yeni düzenleme başlıyor

☆ MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNİN ÇAĞDAŞ İŞLERLİĞE KAVUŞTURULMASI İÇİN YENİ İLKELER BELİRLENDİ VE BİR GENELGE İLE AÇIKLANDI

ANKARA (İSTA)

Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, bireyin sosyal adalet içinde yetişmesi, toplumun sosyo - ekonomik bakımdan çağdaş anlamda planlı olarak kalkınmasına katkıda bulunulabilmesi ve eğitim sisteminin çağdaş bir işlerliğe kavuşturulması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığında ilk aşamada Bakanlık Müsteşarlığına yeni bir düzenlemenin getirildiği bildirilmiştir.

Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un onayını alarak Bakanlık Müsteşarı İlhan Özdil tarafından tüm Bakanlık teşkilatına dağıtılan bir genelgede, eğitim sisteminde bütünlük, süreklilik, bilimsellik ve planlılığın bu zamana kadar gerçekleştirilemediği belirtilmiş, «bunalımlı bir dönemden sonra oluşturulmaya çalışılan Bakanlık yönetiminin önce sistemi normalleştirme ve sonra da yeniden düzenlenmesi bakımından, uyumlu, sağlıklı, etkin, etkili ve verimli işleyebilmesi için bundan böyle Bakanlığın mevcut yapısı içinde yönetimin hiyerarşisinin, yetki basamaklarının ve iletişim kanallarının çağdaş sevk ve idare kurulları içinde çalışması zorunludur» denilmiştir.

Bakanlık Müsteşarlığının çalışmasında Eğitim - Öğretim, Personel - Hukuk - Denetim ve Planlama Yatırım-Finansman hizmetleri olarak üç ana işlev saptandığı belirtilen genelgede «Bakanlık Müsteşarlığı üst yönetimini oluşturan kadroda görev ve sorumluluklar bu üç ana işleve dayalı olarak dağıtılacaktır. Bakanlık Müsteşarlığına bağlı tüm hizmet birimleri müsteşar ve yardımcılarına, sorumluluk alanlarına giren bu işlevler ve işlemler açısından muhatap olacaklardır» denilmiştir.

Eğitim - öğretim hizmet-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Faşist-Maocu ortaklığının somut belgeleri

FEDERAL ALMAN NEO-FAŞİSTLERİNİN GÖZÜYLE MAOCULUK

★ ALMANYA'DA YENİ NAZİLER HAYKIRIYOR: «YAŞASIN MAO... DÜŞMANLARIMIZIN DÜŞMANLARI BİZİM DE DÜŞMANLARIMIZDIR»

★ YENİ NAZİLERİN GAZETESİ DEUTSCHE NATİONAL ZEİTUNG'UN MAOCULUK KONUSUNDAKİ YAZI VE «UYARILARI»...

Yarın 5. sayfamızda

Beytepe Kampusu Fen Fakültesi Matematik Bölümü yandı

★ Beytepe Kampusu Rektör Vekili Gürol Ataman, sabotaj olasılığının araştırıldığını açıkladı.

ANKARA (İSTA)

Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampusunun Fen Fakültesine bağlı Matematik Bölümünde dün sabaha karşı saat 05.00 sıralarında yangın çıkmış, binanın büyük bir kısmı hasara uğramıştır.

Rektörvekili Gürol Ataman «sabotaj» olasılığının

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)



Giyim işçileri İstanbul Moda Gösterisini protesto ettiler

İSTANBUL, (İSTA)

Konfeksiyon Sanayicileri Birliği Derneği'nce 14 - 20 Haziran tarihleri arasında düzenlenen «İstanbul 2. Moda Gösterisi» dün sona ermiş, bu arada bir grup giyim işçisi gösteriyi protesto etmiştir.

İstanbul Moda Gösterisini protesto eden giyim işçileri Vakko'nun İstiklal Caddesindeki mağazasının vitrinine siyah bir çelenk bırakmışlardır. Burada yapılan konuşmada, modanın, kapitalizmin sömürücü aracı olduğu belirtilmiş ve şöyle denilmiştir:

«Burjuvazi moda yoluyla toplumu lüks tüketime ve gereksiz harcamalara özendirerek toplumun kıt kaynaklarını kendi amaçları uğruna kullanmaktadır. Modayı iyi tanımak ve değerlendirmek zorundayız. Kapitalizmin sömürü aracı olan modayı ve İstanbul 2. Moda gösterisini protesto ediyoruz.» (Fotoğraf : Ender ERKEK).

TÜRKİYE-SOVYETLER BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ

Yarın Politika'da

HAFTALIK

İstikrar ve fedakârlık

Sadun AREN

Ecevit Hükümetinin işbaşına geçişinin altıncı ayında Türkiye ekonomisinin en önemli iki sorunu, altı ay önce olduğu gibi, gene enflasyon ve döviz darboğazıdır. Döviz darboğazının kısa dönemli çözümü dışardadır, dışardan borç bulmadadır. Bu konuda hükümetin, özellikle Başbakan Ecevit'in büyük çabalar sarfettiğini biliyoruz. Bu konudaki son çaba Sovyetler Birliği gezisi olacaktır. Öyle görünüyor ki, döviz sorununun nasıl ve ne ölçüde bir çözüme kavuşacağı bu gezinin sonunda belli olacak, ya da belli olmaya başlayacaktır. Konu ile ilgili bütün gelişmeler bunu göstermektedir.

Enflasyona gelince: Hızından hiçbir şey kaybetmeden devam etmekte olan enflasyonun ilacı yurt içindedir ve toplam talebin ya da harcamaların kısılmasından ibarettir, çok d zannedildiği gibi üretimin artırılarak enflasyonun önle esi olanaklı değildir. Çünkü üretim ancak taleple birlikte artırılabilir. Yani üretim artarken talep de ona paralel ve eşit miktarda artar. Böyle olunca da talep ile arz arasındaki enflasyon yaratan boşluğu üretimi artırarak kapatmak söz konusu olamaz. Demek oluyor ki, enflasyonu önlemenin ve ülkeyi bir fiyat istikrarına kavuşturmanın tek yolu toplam talep, yani harcama hacmini kısmaktır. Bunun başka bir yolu yoktur. Enflasyonu önlemek üzere toplam harcamaları kısmak, ilk bakışta göründüğü kadar, basit ve kolay bir iş değildir. Çünkü, bir kere harcamaların kısılması, genel olarak, enflasyonu (fiyat artışlarını) durdurmaktan çok, ya da onunla birlikte iş hacmini daraltmakta ve işsizliği artırmaktadır.

Bunun nedeni çağımızda paranın bütün ekonomik ilişkilere egemen olması ve bu yüzden fiyatların esnekliklerini kaybetmiş olmalarıdır. Bunun sonucu olarak, harcamalar kısılınca, fiyatlar gereğince düşüp üretim faaliyetleri eski düzeylerinde devam edeceğine, iş tersine işlemekte, üretim faaliyetleri gereğince düşük fiyatlar eski düzeylerini devam ettirmektedirler.

Bu demektir ki, işsizliği artırmadan enflasyonu önleme nin olanağı yoktur. Hükümetin böyle bir ekonomi politikasını izlemekte ve bunda ısrar etmekte büyük sıkıntı çekeceği v esteksizlik göstereceği açıktır.

Enflasyonu önlemek üzere bir istikrar programı uygula manın hükümet için diğer bir sakıncası şudur: Açıktır k böyle bir programın uygulamasında önderlik hükümete düşecektir. Hükümetin bu önlendirliği devlet bütçesinde kısıntıla yaparak gerçekleştirecektir. Bütçe harcamalarında kısıntı ya da tasarruf yapmak demek halka daha az kamu hizmeti gömek, yani daha az yol, daha az hastane, daha az okul yapmak demektir. Bu da aslında hükümet programının aksaması yapılmış olan vaadlerin yerine getirilmemesi demektir. Kamu oyuna karşı duyarlı bir hükümetin böyle bir zorunluğu göğüslemek istemeyeceği açıktır. Fakat hükümetin hiç değilse dışarıya karşı, bu programı daha bir süre izleyeceği anlaşılmaktadır.

Enflasyonu önlemek üzere harcamaların kısılmasına özel sektörün de uyması zorunludur: Bu, özellikle hükümet tarafından banka kredilerine bazı sınırlandırmalar konularak sağlanır. Geçen hafta Merkez Bankasının bankalara açacağı kredilerin 5 Haziran tarihindeki düzeyinde dondurmuş olması böyle bir önlemdir. Özel sektörün hem yatırım bakımından hem ürettiği malların satışı bakımından, istikrar programının getirdiği sınırlamalar yüzünden, daha şiddetli bir rekabet ortamında çalışmaya zorlanması, aslında, büyük sermaye lehine bir olaydır. Çünkü ne banka kredilerinin daralması ne talebin azalmasından büyük şirketler etkilenmeyecekler, bütün yük her iki konuda da küçüklerin sırtına binecektir. Bu nedenle önümüzdeki dönemde küçük bir çok işletmenin piyasadan çekilmesi ve büyük tekellerin daha da güçlenmeleri beklenmektedir.

Bütün bunlardan en zararlı çıkacak olan sınıf, hiç kuşkuz gene işçiler olacaktır. Çünkü istikrarın bedelini işsiz kalarak ödeyecek olan onlardır. Üstelik onlardan, bu aynı nedenden, yani çok işsiz kaldıklarından ötürü ücretlerinin artırılması konusunda fazla ısrarlı olmamaları da istenmektedir. İşçi sınıfının ne bugün içine düşülmüş olan ekonomik bunalımda herhangi bir sorumluluğu vardır, ne de bundan kurtulmak için hükümetin aldığı ve almakta olduğu önlemlerde söz ve karar sahibidir. Bu nedenle kimsenin ondan fedakârlık beklemeye ya da aynı şey demek olan, sorumlu davranmasını istemeye hakkı yoktur.

Bu da kapitalist düzenin acı bir cilvesidir.

YORUM

Oya BAYDAR

SA'lar dikkat SS'ler geliyor

Son günlerde, faşist komandolar, Ülkü Ocakları, Ülkücü Gençlik Derneği çerçevesinde, içyüzünü çok iyi bilmediğimiz, ama çeşitli olayların ortaya koyduğu bazı gelişmeler, ayrılıklar, çatışmalar, biraz tarihe dönememizi hatırlattı. MHP Genel Başkanının, kendi gençlerine yaptığı son çağrı da, bu tarihsel çağrışımları ve benzeşmeleri pekiştirdi.

Almanya'da faşizmin 1920'ler sonrasındaki tırmanışını okurken, insan, «Vay canına, acaba tarih tekerrürden ibarettir dedikleri doğru mu» diye mırıldanmaktan kendisini alamıyor. Aslında tekerrür eden tarih değil, işçi sınıfı biliminin kesin sınıfsal doğruları. Örneğin bizim faşist komandolar içindeki ayrılıkla, çatışmalar ve gelişmelerle Alman Nazi Partisindeki son derece benzer olayları karşılaştıralım ve çetelerin çeteleri, nazilerin nazileri nasıl kırdığını görmeye çalışalım.

Komando gençlerimiz için de «postu kurtarmak» açısından yararlı olabileceği kanısındayız bu tarihsel hatırlatmaların.

Almanya'da Nazi'ler henüz iktidara geçmemişken, ve Hitler hariç hiç kimse, Nazilerin gün gelip iktidar olabileceklerine inanmazken, Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi'nin gençlik kolu kuruldu. 1920 yılının yaz aylarında kurulan bu komando örgütün asıl amacı, Parti toplantılarında disipliini sağlamak olarak gösterildi. Üyelerinin çoğu savaş artığı askerler ve işsiz güçsüz serseri takımıydı. Aralarında, Almanya'nın o yıllarda geçirdiği sarsıntıdan umutsuzluğa kapılmış, ne yöne gideceğini şaşırmış «ülkücü» (idealist) gençler de vardı. Ekim 1921'de, bu Parti komando birliği **Hücum Taburları** adı altında yeniden hem de oldukça güçlü şekilde örgütlendi. Hücum taburlarının Almanca başharfleriyle, SA'lar veya «hakî gömlekliler» olarak da anılmaya başlandılar. Bir süre sonra Parti toplantılarında disiplin sağlamakla yetinmeyecekleri görüldü. Bunlar kendi düşüncelerini kabul etmeyenlere, işçi semtlerine, ilericilere, sol partilerin toplantılarına saldırılar düzenliyorlardı. Başlarında nazilerin gençlik komando örgütlenmesinin beklemediği sayılabilecek eski bir homoseksüel subay olan Ernest Roehm vardı. Daha sonra 1922'de, Ünlü Goering, artık gerçek bir vurucu güç haline gelmiş olan SA kıtalarının başına geçti.

İlk dönemlerde SA'lar konusunda bir sorun yoktu. Ama Hitler, Almanya'nın ve dünyanın 1920-1930 dönemi ortamından yararlanarak hızla yol alıyor, Nazi partisi toplumda gerçek bir güç haline gelmeye başlıyordu. 1929 - 1930'larda, Parti örgütlenmesi yeniden ele alındı, yan örgütler kuruldu. SA'lar da yeniden örgütlendi. Yeniden örgütlendi ama, Hitler'de SA'lara karşı kuşkular belirmişti. SA'lar cinayet, saldırı, terör yaratma gibi işlerde gerçekten başarılıydılar. Bu konuda bir diyeceği yoktu Hitler'in. Ama SA'lar kendilerini biraz ciddiye almaya başlamışlardı. Örneğin nizami orduya karşıydılar ve NAZi'ler iktidara geldikten sonra nizami ordunun yerine kendilerinin geçeceğine inanıyorlardı. Daha da önemlisi, bunların bir bölümü, hele 1920-25'lerin umutsuz öğrenci gençlik takımı ve lumpen-proletaryadan gelenler, bilinçli ve bilimli şekilde olmasa da, içgüdülerinin yarattığı servet ve zenginlik düşmanlığıyla, Partinin adındaki «sosyalist» sözcüğünü ciddiye alıyorlar; kendi kafalarına göre bir sosyalizm düşlüyorlar, zaman zaman sermayeye karşı sloganlar kullanmaktan çekinmiyorlardı. Oysa Hitler'in ne orduyla arasını açmaya niyeti vardı, ne de varlık nedeni olan tekelci sermaye ile.

Bu kuşkularla, 1929 yılında, SA'ların yanısıra SS'ler, veya «karagömlekliler» örgütü kuruldu; başlarına da Himmler getirildi. Kuşkusuz SS'lerin kurulması SA'larda ne gereği vardı gibilerden bir huzursuzluk yarattı ama yine de büyük sermayeden akan paralarla cepler hep şişkin kalabildiğinden ve lumpen takımı içgüdülerini bu defa siyasal cinayet ve olaylarla tatmin edebildiğinden uzun süre hır çıkmadı. Taa 1933'lere kadar.

1933'lerden sonra neler oldu; itler itleri nasıl yedi? Yarınki yazımızda görmeye ve ibret almaya çalışalım.

GEÇMİŞTE BUGUN

21 HAZİRAN

Hazırlayan: Hüsnü MAHLI

Mussolini 60 bin faşist kadına hitap etti

FAŞİSTLERİN YENİ BİR SUİKASTI

Aşağı Avusturya'da Krems Şehrinde talim yapmakta olan muavin polis kıtası üzerine üç bomba atılmıştır. 13 ağır ve 8 hafif olmak üzere 21 kişi yaralanmıştır. Bombaları atanlar der hal ormana oradan da Almanya'ya kaçmışlardır.

(21 Haziran 1933, Akşam)

Mussolini Venedik Sarayının balkonundan 60 bin kadar faşist kadına hitap etmiştir. Mussolini hitabesinde kadınlara, **«Çocuklarınıza Roma faşist terbiyesi verecek misiniz?»** diye sorunca. Kadınlar büyük bir tezahüratla «Evet» diye bağırmışlardır.

(21 Haziran 1937, Cumhuriyet)

Oramiral Ülgen, Amerika'nın kudretine hayran

DİYARBAKIR'DA TİFO SALGINI

Diyarbakır'da baş gösteren Tifo salgını bütün halkı tehdit etmeye başlamıştır. Hastalık askeri birliklere de sıçradığı için sivil ve askeri sağlık personeli alarma geçirilmiştir. Şehirde 200 vaka olduğu tahmin ediliyor.

(21 Haziran 1967, Milliyet)

GORKİ'NİN ÖLÜMÜ

Hükümetimiz adına Başvekil İnönü Gorki'nin ölümü sebebiyle taziyelerini Sovyetler Birliği Komünistler Heyeti Reisi M. Molotof'a bildirdi.

(21 Haziran 1936)

Bir müddetten beri Amerika'da tetkik seyahatinde mevcut olan Donanma Komutanı Oramiral M. Ali Ülgen dün Amerika'dan İstanbul'a gelmiştir. Bir arkadaşımızla konuşan Ülgen Amerika'nın insan ve malzeme kudretine hayran kaldığını söylemiştir.

(21 Haziran 1949, Hürriyet)

SOVYETLERİN MISIR'A EKONOMİK TEKLİFLERİ

Sovyet Hariciye Vekili Dimitri Şepilof Mısır Başvekili Cemal Abdülnasır ile yaptığı ilk görüşmelerden sonra Asvan Barajının 1 milyar 120 milyon dolar tutan tüm masraflarını Rusya'nın üzerine almasını Nasır'a teklif etmiştir. Şepilof bu parayı 60 sene vade ile ve faizsiz olarak vermeyi teklif etmiştir. **(21 Haziran 1956)**

—o—

TÜRKİYE'DE CADİLLAC AMERİKA'DAN DAHA UCUZ

Memleketimize gelen Amerikalı banker Cadillac marka araba satın alarak 3200 dolar kâr ettiğini söylemiştir. **(21 Haziran 1957)**

—o—

RUSLAR BERLİN'DE SINIRI KAPIYORLAR

Alman Haberler Ajansına göre Ruslar pazartesi sabah erken saatlerde Doğu - Batı hududunun tümünü kapatacaklarmış.

(21 Haziran 1948, Hürriyet)

—o—

BOĞAZLAR KONFERANSI

Boğazlar Konferansı bugün saat 16'da Montrö'de toplanıyor...

(21 Haziran 1936)

SORUNLAR-GÖRÜŞLER

TÜMAS Genel Kurulu ardından

Asis. Dr. Malik GEROĞLU

Tüm Üniversite, Akademi ve Yüksekokul Asistanları Birliği Olağan 2. Genel Kurulu 27 Mayısta Ankara'da yapıldı.

Asistanların örgütlenmesinin tarihçesi ve düzeyi, işçi sınıfı hareketinin 1978'deki durumu bunun memur örgütlenmesine etkileri, memur örgütlenmesinin genel olarak gelişimi ve geleceği. mesleki örgütlerin ana çizgilerinin incelenmesi; genel kurulun doğru değerlendirmesini getirecektir.

1971 öncesi ÜNAS (Üniversite Asistanları Sendikası) çatısı altında örgütlenmeye girişildi. Sendika adını almasına karşın bugünkü derneklerden büyük ayrıcalığı, üstünlüğü yoktu. Toplusözleşme, grev hakları söz konusu değildi. Ama gene de ÜNAS, üniversite ve yüksekokul çalışanlarının o yıllardaki tek örgütüydü. Ancak 12 Mart açık faşizmi ile birlikte ÜNAS da kapatıldı. 1974'lere gelindiğinde üniversite çalışanlarının örgütlenme çalışmaları başladı. Birbiri ardına Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) ve Tüm Üniversite, Akademi ve Yüksekokul Asistanları Birliği (TÜMAS) kuruldu. Şu belerin açılma döneminde öğretim üye ve yardımcılarının iki ayrı örgütte örgütlenmelerinin yanlışlığı vurgulandı. Bazı illerde yalnız TÜMÖD'de örgütlenildi. Bazı illerde TÜMAS şubesi açılırken TÜMÖD açılamadı. Bunda sınırlı olan kapasitenin 2 ayrı örgütte örgütlenmeye yeterli olmaması, maddi gerçeği büyük bir etken oldu.

TÜMÖD ve TÜMAS mesleki niteliklerden yola çıkılarak oluşturulan örgütlerdi. Asistanlığın sürekli bir meslek olmayıp, 3-4 senelik geçiş dönemi olduğu ve bu nedenle de ayrı asistan örgütlenmesinin yanlış olacağı vurgulandı. TÜMÖD'ün öğretim üyeleri ve yardımcılarını üye edebilmelerine karşın, asistanların daha hareketli olduğu, öğretim üyelerinin çekinecekleri ve aynı örgütte fazla sayıda toplanamayacakları gerekçesi ile yükseköğretimde tek örgüte karşı çıkılıyordu. O yıllarda tartışılmayan tek bilimsel yaklaşım; tüm eğitim emekçilerinin tek örgüt: TÖB-DER'de örgütlemek idi. TÖB-DER, o zamanın maddi yaşam gerçeğinden dolayı öğretmenlik mesleğinden hareketle kurulmuştu. Üretilen hizmet, eğitim ise, yüksekokul eğitim emekçilerinin de TÖB-DER içinde yerini alması tek bilimsel örgütlenme biçimiydi.

1977'ye gelindiğinde işkolu dernekleri gündeme geldi ve yoğun olarak tartışılmaya başlandı. İlk kez; müstahdeminden hemşiresine, hekiminden laborantına, sağlık memurundan teknisyenine değin tüm sağlık emekçilerini örgütlemek amacıyla «Sağlık İşkolu Memur Derneği (TÜS-DER) kuruldu. Kısa sürede örgütlenmede büyük atılımlar elde etti. Amaç; aynı işkolundaki, işçi sınıfının sınıf ve kitle sendikasında birlikte sendikalaşmak.

Dünya Sendikaları Federasyonu (DSF) 16 temel işkolunu kabul ediyor. Dünya pratiği de, işçi sınıfından ayrı memur sendikaları biçimindeki sendikalaşmanın yanlış ve zararlarını göstermiştir. Türkiye'de de bu yanlışa düşülmemelidir. Bunun için de; işçi sınıfının sendikal örgütlenmesine koşut işkolu memur derneklerinde örgütlenmek gerekmektedir. Türkiye'nin maddi yaşamı, bu doğruyu artık gündeme getirmiştir. Bunu yalnızca memurların çabaları doğurmadı. İşçi sınıfının ekonomik, ideolojik ve politik hareketi; 15-16 Haziran Eylemi, 1 Mayıslar, DGM Direnişi 20 Mart faşizme karşı genel uyarı direnişi vb. eylemleri işçi sınıfı bağlaşıklarını tümüyle etkiledi. Grevli-toplusözleşmeli sendikal haklar savaşımı bu nedenle yükseldi, daha da yükselecek.

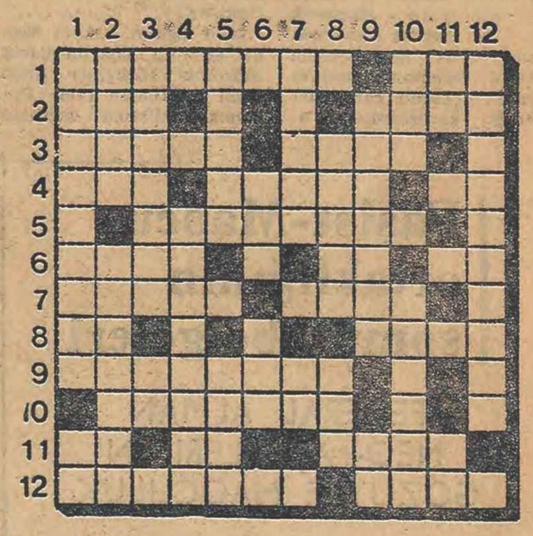
Birlik ve Dayanışma görüşündeki delegeler TÜMAS Genel Kurulunda, sıralanmaya çalışılan doğrular nedeniyle gündemin en önemli maddesinin, tüm eğitim emekçilerinin birliği ve bütün olarak sendikal haklar uğrunda savaşım olması gerektiğini belirttiler. Diğer yandan Genel Kurul'un kabul etmediği, itirazların geldiği Helsinki Nihai Senedi'nin yaşama geçirilmesi, silahsızlanma, emperyalizmin her türlü ekonomik, politik, askeri örgütlerinden (NATO, CENTO AET vb.) çıkılması gerektiği kabul diledi. Demokratik eğitim Kurultayı (DEK) kararlarının yaşama geçirilmesi yolundaki karar taslağına, o ana değin delegelerin çoğu tarafından okunmadığı ve incelenmediği gerekçesiyle itiraz edildi. Ne yazıktır ki itiraz edenler arasında DEK Kurultayına katılan TÜMAS Genel Başkanı ve kurultay kararlarının bir örneğinin gönderildiği Merkez Yürütme Kurulu üyeleri de bulunmaktaydı.

Birlik ve Dayanışma görüşündeki konuşmacılar, DSF ve FISE'nin kabul ettiği; tüm eğitim işkolu emekçilerinin tek sendikada toplanmaları gerektiğini birçok kez vurguladılar. İlk aşamada da; memur durumunda çalışmak zorunda bırakılan eğitim emekçilerinin, eğitim işkolu memur örgütünde birleşmeleri ve sendikalaşma savaşımı vermeleri gerektiği, bu örgütün de tüzük değişikliği ile TÖB-DER olacağı belirtildi. TÜMAS'ın en kısa sürede; tabanı bu yönde yönlendirerek gelecek Genel Kurulda TÖB-DER'e katılmasını istediler.

Bu noktada küçük gruplar tekkeci anlayışlarını gösterdiler. Bütüne, yani TÖB - DER'e katılmak üzere, parçanın, yani TÜMAS'ın karar almasını savunan delegelerin belirgin özverilerine karşın, grupçu suçlamasını getirdiler.

Önümüzdeki genel kurulda TÜMAS çoğunluğunun, eğitim emekçilerinin birliğini gerçekten isteyenlerden ve bu uğurda özverili savaşım verenlerden oluşacağını biliyor ve çalışmalarımızı bu yönde sürdürüyoruz.

BULMACA



SOLDAN SAĞA:

1 — «Mülkiyet hırsızlıktır» sözüyle ünlü ütopik sosyalist - Bir balık çeşidi. 2 — Madde kar şıtı olan cevher - TERSİ, Büro, yazıhane. 3 — Müzik aletlerinde ses ayarı - TERSİ. Güzel im geler taşıyan sanatlı söz, koşuk, deyiş. 4 — Futbolda bir terim - Bir gölümüz - Fizikte bir kanun. 5 — Devletçe harcamaları paraların hesaplarını denetleyen yüksek kurul. 6 — Divan edebiyatı nazım ölçüsü - Dünyanın uydusu - Uluslararası bir haber ajansının simgesi. 7 — Bir olayı yaşayan, gören kimse - TERSİ, Gemilerde küçük yaşta tayfa yamağı. 8 — TERSİ, Kimya dilinde kullanılan, latince «iki» anlamına gelen sözcük - Bir Fransız erkek adının okunuşu 9 — Annesi, babası, arkadaşı olmayan yoksul. 10 — Kralın karısı. 11 — Güneş Tanrısı - Su - TERSİ. Bir emir. 12 — Geçtiğimiz günlerde Başbakan Ecevit'in ziyaret ettiği Avrupa ülkesi - Bir hayvan.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Kant'ın ileri sürdüğü «zararlı eylemler»e ilişkin - TERSİ, namus. 2 — TERSİ Gazete izleyicisi - Mevcut toplumsal ilişkilerin kökten (radiks) değiştirilmesini öngören, köktenci. 3 — «İyi olmuş» anlamında bir deyim. (İki kelime) - İngilizcede bay'ın kısa yazılışı. 4 — Yeterli bulmama, küçümseme. 5 — Ayrıntı - Halen. 6 — TERSİ, İnsan sağlığını amaçlayan bilim - TERSİ İstanbul Sanayi Odası'nın kısa yazılışı. 7 — TERSİ, Geçtiğimiz günlerde cesedi mezarından çalınan ve sonra ortaya çıkarılan ünlü komik - Bir emir. 8 — Sonuçlama, bitirme - TERSİ, Defa. 9 — Övgü - Bir harfin okunuşu. 10 — Kumarda veya alışverişte para yerine kullanılan pul - Eksiimtrak. 11 — Trabzon'un ilçesi - TERSİ, İlave. 12 — Ulusal ve yerli bir rengi olmayıp işine gelen kalıba giren kimse.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1 — Lockheed - İlk. 2 — Ela - Engels. 3 — Mora - Nefer. 4 — Optik - Ml - Asa. 5 — Elek - Zahir. 6 — Direniş - Mart. 7 — Es - Eş - Sanem. 8 — Pervin. 9 — İrkilmek. 10 — Ani - rl - Masum. 11 — OAF - Kavrama. 12 — azziP - Şiar.

YUKARDAN AŞAĞI: 1 — Le Monde. 2 — oloP - İspinoz. 3 — Carter - eriaZ. 4 — Aile - rK - fl. 5 — He - Kenevir. 6 — eno - Kişilik. 7 — eG - nM - Aş. 8 — Deniz - emvl. 9 — Le - amakarA. 10 — İsfahan - Sar. 11 — Esire - Mum. 12 — Kararma - Mat.

TELEVİZYON

19.00 HABERLER

19.15 ÇOCUKLARIN TELEVİZYONU

Televizyon Çocuk Yayınları Şubesince okul öncesi çocuklara hazırlanan programın ilk çizgi filminde, Tontonlar şık giyinmeye karar verirler. Hepsi güzel giysiler giyerse de sonunda bu iş onları sıkar.

19.45 DÜNYA KUPASI NAKLEN YAYIN

İkinci tur maçlarından İtalya - Hollanda maçı naklen yayınlanacak.

20.30 HABERLER

20.45 DÜNYA KUPASI NAKLEN YAYIN

İtalya - Hollanda maçının ikinci yarısı.

21.30 ACEMİLER

Dizi filmin Çıkmaz Sokak adlı bölümü yayınlanacak. Bir çete zengin evlerin silah kolleksiyonlarını çalmaktadır. Çete reisi Berillen bu işi toplum yararına yaptıklarını diğerlerine inandırmıştır. Polisle bir çatışma olur ve Gerillen çetenin diğer bir üyesiyle yaralı olarak yakalanır. Çetenin diğer elemanları karşılık olarak polis memuru Terry Webster'i kaçırırlar. Bu arada polis memuru Nike Danko'da ağır yaralanmıştır. Gerillen'in sevgilisi Sarah'ta çete üyesidir. Ancak Terry'ye yardım edecektir.

22.40 DÜNYA KUPASI NAKLEN YAYIN

Polonya - Brezilya arasındaki ikinci tur maçı Mendoza'dan naklen yayınlanacak. Maçı Halit Kıvanç anlatıyor.

00.30 GÜNE BAKIŞ

01.15 DÜNYA KUPASI NAKLEN YAYIN

Arjantin - Peru karşılaşması Rosario'dan naklen verilecek. Karşılaşmayı Öztürk Pekin anlatacak.

RADYOLARDAN SEÇMELER

TRT I

05.00 AÇILIŞ
07.02 Köye Haberler
09.02 KADIN DÜNYASI
10.01 ARKASI YARIN
11.15 Solistler Geçidi
13.00 HABERLER
15.01 Sizlerle Birlikte
17.02 Akşama Doğru
19.00 HABERLER
20.15 Köy Dağarcığı
21.02 Konuların İçinden
23.00 HABERLER
23.35 Türküler ve Oyun Havaları
01.00 KAPANIŞ

TRT II

08.00 GÜN BAŞLIYOR
10.00 Gönül Telimizi Titretenler
11.45 M. Erses'ten Şarkılar
12.00 Tangolar
13.00 HABERLER
14.15 Tarih Defteri
15.20 Hafif Batı Müziği
16.20 ARKASI YARIN
18.00 Yurttan Sesler
19.00 HABERLER
20.15 Türk Hafif Müziği
21.00 Radyo Tiyatrosu
23.30 HABERLER
23.55 KAPANIŞ

TRT III

07.00 AÇILIŞ
07.30 Barok Müzik
08.00 Sabah İçin
09.30 Küçük Koro
11.15 Öğleye Doğru
13.00 Konser Saati
15.00 Günün Konseri
16.00 Oda Müziği
18.00 Sanat Müziğinde Dans
19.00 Dünden Bugüne
21.30 Çeşitli Sololar
22.20 Klâsik Batı Müziği
24.00 Caz Müziği
01.00 KAPANIŞ

NORVEÇ, TOPRAKLARINA ATOM YIĞINAĞI VE YABANCI ÜS KURDURMAYACAK

OSLO, (A.A.)

Norveç'in savunma planlarını hazırlamak amacıyla 1974'te kurulmuş olan «Uzun Vadeli Savunma Komisyonu», hazırladığı raporu Savunma Bakanına sunmuştur.

Norveç İşçi Partisi eski Genel Sekreteri Ronald Bye başkanlığındaki bir heyet tarafından hazırlanan ve Norveç'in 1990 yılına kadar savunma hedeflerini saptayan planda, Norveç'te yabancı üsler kurulmasına izin verilmeyeceği vurgulanmaktadır.

Planın NATO ve üsler siyaseti ile ilgili bölümünde şöyle denmektedir:

«Norveç, toprakların ve serbest ticaret haklarının etkin bir biçimde korunabilmesi amacıyla 1949'dan beri sürdürdüğü NATO üyeliğini koruyacaktır. Bununla birlikte bir NATO üyesi olmasına karşın Norveç, gerginlik yaratmaktan kaçınmak amacıyla, topraklarında yabancı askeri üsler kurulmasını ve barış sırasında atom silahları depolanmasını sürekli olarak reddetmiştir ve bu siyasetini sürdürmeye kararlıdır.»

★ **NORVEÇ'İN NATO ÜYELİĞİNİ SÜRDÜRECEĞİ BELİRTİLDİ**

"Enver Sedat yönetimi, eski Portekiz ve İspanya diktatörlüğün[den] farksızdır,,

★ MISIR'IN LİZBON BÜYÜKELÇİSİ ŞAZLİ, SEDAT'IN AYRI İSRAİL-MISIR GÖRÜŞMELERİNDEN VAZGEÇMESİNİ İSTEDİ

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Mısır'ın Portekiz Büyükelçisi Şazli, Sedat yönetimini sert bir biçimde eleştirmiş ve bugün Mısır'da hüküm süren yönetimin eski Portekiz'ya da İspanya diktatörlüklerinden farklı olmadığını belirtmiştir. Şazli, bu açıklaması nedeni ile hemen Mısır'a geri çağırılmış, ancak büyükelçinin kendisi, geri dönmeyeceğini söylemiştir.

Portekiz'de bir televizyon programına demeç veren Şazli'nin aynı zamanda 1973 savaşı sırasında Mısır Silahlı Kuvvetlerinin Genelkurmay Başkanlığını yaptığı bildirilmektedir. Şazli, konuşmasında, Mısır'ın bugünkü yönetiminin eskiden Portekiz'de ya da İspanya'da hüküm süren diktatörlüklerden daha ölümcül olduğunu söylemiş ve Sedat'ın bütün politik muhaliflerini hapse atmaya çalıştığını belirtmiştir.

«Bu aybaşlarında Mısır'da Enver Sedat tarafından uygulamaya konulan yasalar, Salazar'ın belki de bütün yaşamı boyunca biraraya getirdiği anti-demokratik yasalardan daha şiddetlidir» diyen Şazli, Sedat'ın «Ulusal Birlik» ve «Sosyal Barış» sözcükleri ardına gizlenerek bütün siyasal karşıtlarını hapishaneye gönderdiğini söylemiştir.

Büyükelçi, bugünkü ekonomik siyasetin sosyalist olmadığını söyleyenleri, Sedat'ın «ülkede sosyal barışı tehlikeye düşürmekle» suçladığına dikkati çekmiş, Sedat'ın dış siyasetinin de İsrail'i daha uzlaşmaz duruma getirdiğini söylemiştir. Şazli, Sedat'ın İsrail ile yaptığı ayrı görüşmelerin başarısızlıkla sonuçlandığını kabul etmediği sürece bir Arap birliğinin kurulmasının olanaksız olduğunu belirtmiştir. Büyükelçi, görevden alınmasını beklediğini de sözlerine ekleyerek, «Sedat ile demokratik bir diyalog olanağı bulunmadıkça Mısır'a dönmeyeceğim» demiştir.

Bu arada Kahire Radyosundan verilen haberde, büyükelçinin Mısır'a çağrıldığı bildirilmiştir.



bir dakika

İtalya'dan bir fıkra:
İtalya'da küçük Fiat 500 modellerine, emniyet kemeri takılınca sigorta zorunluluğu ortadan kalkıyormuş. Çünkü emniyet kemerli bir Fiat 500, sırt çantasından sayılıyormuş.

Nkomo: Batılı ülkeler Afrika Kıtasında iki yüzlülük yapıyor

★ YURTSEVER CEPHE LİDERLERİNDEN NKOMO, SOSYALİST ÜLKELERİN ULUSAL KURTULUŞ İÇİN KENDİLERİNE YARDIM ETTİKLERİNİ BELİRTTİ

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Amerika'nın CBS Televizyonuna bir demeç veren Zimbabwe Yurtsever Cephesi Liderlerinden Nkomo, Batılı ülkelerin iki yüzlülük yaptığını belirterek, «Batı ülkeleri, Rodezya'da egemenliğin yerli çoğunluğa devredilmesinden yana imiş gibi görünüyorlar ama aslında beyaz azınlığın üstün durumunu sürdürmek ve böylece Afrika'nın güneyindeki çıkarlarını korumak için ellerinden geleni yapıyorlar» demiştir.

Nkomo, Kübalı askerlerin Yurtsever Cephe saflarında Rodezya'daki çarpışmalara katıldıkları iddialarını yalanlamış ve burjuva propagandasının Sovyetler ve diğer sosyalist ülkeler hakkındaki uydurmalarını kanıtlamaya davet etmiştir. Nkomo, Sovyetler'in, Küba'nın, Demokratik Almanya'nın ve daha birçok ülkenin Yurtsever Cepheye okul, hastane, konut kurulmasında yardım ettiklerini, yiyecek ve ilaç verdiklerini, uzman yetiştirdiklerini söylemiştir.

Mondale'nin İsrail gezisinde yeni pazarlıklar yapılacak

KUDÜS (A.A.)

ABD Başkan Yardımcısı Walter Mondale'nin haziran ayı sonunda İsrail'e yapacağı ziyaretin bir dostluk gösterisi dışında bir amaç taşıdığı açıklanmıştır.

Mondale'nin İsrail'in 30. kuruluş yıldönümü nedeniyle bu ülkeye yapacağı ziyaret sırasında kendisine, Dışişleri Bakanının Ortadoğu Sorunları Yardımcısı Harold Saunders ve Brzezinski'nin iki yardımcısı David Haron ve William Quart da eşlik edecektir.

İsrail'in Batı Şeria ve Gazze konularında ABD'ye verdiği yanıtların, bu ziyaretin ve Mondale'nin Başbakan Begin ve Dışişleri Bakanı Moşe Dayan'la yapacağı görüşmelerin önemini artıracağı kaydedilmiştir.

Arktik petrolü

Sovyetler'in Kuzey Avrupa bölgesindeki kalkınma, Sovyet yönetiminin gerçekleşmesinden sonra başladı. 1919'da Sovyet bilimcilerinin Kuzey Avrupa bölgelerinde petrol bulunabileceğini belirten raporlar hazırlamaları üzerine, Lenin Ulusal Ekonomik Konsey'den bu bölgede araştırmalara başlanmasını istemişti. Aşağıda, Urallar'ın batısında, Arktik bölgede yeni geliştirilmekte olan bir petrol ve sanayi bölgesini tanıtan bir yazı sunuyoruz.



Arktik Çember'de Sovyetler'in işletmeye başladığı petrol ve doğal gaz bölgesi

★ **SOVYETLERİN ARKTİK ÇEMBER İÇİNDE KURDUĞU BÜYÜK PETROL VE SANAYİ TESİSLERİNDE, 1980'DE 25 MİLYAR METREKÜP PETROL ÜRETİLECEK**



Arktik bölgede kurulan tesisler

SOVYETLER'İN HER TARAFINDA ZENGİN MADEN YATAKLARI KEŞFEDİLİYOR

Sovyetler Birliği'nin uçsuz bucaksız toprakları üzerinde yeni yeni hammadde yatakları ortaya çıkarılıyor. Böylece, yeni hammadde ve enerji üretiminin artması ile, ülke ekonomisinin daha çok geliştirilmesi için güvenilir bir taban yaratılıyor. Jeologlar, Ukrayna'da bir dizi petrol bölgesi, Kazakistan ve Özbekistan'da petrol, gaz, kompleks cevher, bakır ve fosfat yatakları buldular. Urallar'da yeni bakır, demir, boksit yataklarının bulunabileceğini belirtiyorlar. Jeologlar ve petrol mühendisleri, Doğu ve Batı Sibirya'da ve Kuzey Avrupa bölgelerinde petrol üretiyorlar. Sibirya'daki doğal kaynakların işletilmesi için, dünyanın en uzun demiryolu olan binlerce kilometrelik Baykal-Amur Anahattı kuruluyor. Sibirya'da, toplam gücü 64 milyar kilowatı bulan bir dizi termoelektrik santral grupları kuruluyor.

LENİN 1919'DA ARKTİK BÖLGEDE PETROL ARANMASINI İSTEDİ

1919'da bir grup Sovyet bilimcisi, Kuzey Avrupa bölgelerinde petrol bulunabileceğini belirten bir rapor hazırlayınca, Lenin, Ulusal Ekonomik Konsey'e bir telgraf göndererek şöyle söyledi: «Kuzey Bölgeleri İnceleme Birliği'nin arşivinde ve Devlet Malları Yönetim kurulu'nda Usa nehrinin petrol bulunan bölgeleri hakkında basın malzemeleri araştırın ya da araştıracak birisini bulun».

Daha sonra, 1929'da, ilk nehir gemileri Usa nehrine vardılar. Bir sondaj ekibi taygaya daldı ve toprağı deldi. Bu ilk araştırma başarılı olmamıştı. Bölgede ilk gazın bulunuşuna dek 1940 yılı gelmişti.

ARKTİK BÖLGEDE BÜYÜK TESİSLER KURULUYOR

Şimdi bu bölgede büyük bir endüstri kompleksi kuruluyor. Bölgenin yakıt ve enerji rezervleri, bu tesislerin kalbini oluşturuyor. Elips biçiminde keşfedilen petrol alanının bir bölümü Arktik Çember'in içinde kalıyor. Yakınlardaki Vuktıl bölgesinden milyarlarca metreküp doğal gaz, ülkenin merkezine pompalanıyor. Bunlara ek olarak bölgede daha küçük petrol yatakları da bulunmuş.

Bölgedeki jeologların yakın amacı, 1980'e dek gaz üretimini 22 milyar metreküpe çıkarmak.

ARKTİK BÖLGENİN TEK ZENGİNLİĞİ PETROL DEĞİL

Petrol ve doğal gaz, bu bölgenin en önemli zenginliği ama tek zenginliği değil. Geniş kömür yataklarının işletilmesine başlanmış bile. Büyük titanyum ve aluminyum yatakları ve potasyum-magnezyum cevherleri keşfedilmiş. Üstelik bölge henüz tam anlamı ile keşfedilmiş durumda da değil.

Bölgenin en önemli özelliklerinden birisi de büyük endüstri merkezlerine yakınlığı. Taygadan ve geniş bataklıklardan geçen boru hatları, demiryolları ve karayolları döşenmiş durumda. Gemilerin işlemesine elverişli nehirler bulunuyor.

Bütün bu nedenlerle Arktik bölgesindeki bu hammadde yatakları, ülke ekonomisinin daha çok gelişmesi için sağlam bir temel oluşturuyor.

Vance, ABD-Sovyetler ilişkilerindeki gerginliğin azaltılmasını istedi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Dışişleri Bakanı Vance, ABD ile Sovyetler arasında yükselen gerginliğin azaltılmasını istemiştir. Vance, Temsilciler Meclisinin ABD - Sovyetler ilişkileri komisyonunda yaptığı konuşmada, iki ülkenin kritik konularda anlaşmaya varılması için çaba harcanmasını istemiştir.

Sovyetler ve Danimarka yumuşamanın pekişmesinden yana

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Danimarka Dışişleri Bakanı Andersen'in Sovyetler'e yaptığı ziyaretten sonra açıklanan ortak bildiride, iki ülkenin, ikili ilişkileri geliştirmek ve detantı derinleştirmek için çaba harcayacakları belirtilmiştir. Ortak bildiride, iki ülkenin, orta Avrupa'da silahlı güçlerin azaltılmasından, her çeşit nükleer silah denemelerinin, kimyasal silahların ve yeni tip toplu kırım silahlarının yasaklanmasından yana oldukları açıklanmıştır.

Kanada'nın ana muhalefet partisi Nötron'a karşı çıktı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kanada'nın en büyük muhalefet partisi olan Kanada İlerici Muhafazakâr Partisi, Ottawa'da bir bildiri yayınlayarak, Carter'ı Nötron Bombasının yapımından vazgeçmeye çağırmıştır. Bildiride, Nötron Bombasının yapımının, nükleer savaş tehlikesini artıracağı belirtilmiştir.

Bulgaristan ve Libya, Batının Zaire'ye müdahalesin kınadı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bulgaristan'ı ziyaret etmekte olan Libya Devlet Başkanı Kaddafi onuruna Sofya'da Bulgaristan Devlet Başkanı Jivkov'un verdiği yemekte konuşan iki devlet başkanı, Batılı ülkelerin Zaire'ye yaptıkları müdahaleyi kınamışlardır. İki devlet başkanı yemekte yaptıkları konuşmalarda, NATO ülkelerinin Afrika'da genişleyen askeri varlıklarının ve Afrika'ya silah sevketmelerinin, barış için bir tehlike oluşturduğunu belirtmişlerdir.

Irkçı Güney Afrika'yı çökertmek an meselesi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birleşmiş Milletler Irk Ayrımı Komisyonu tarafından hazırlanan bir rapora göre, ırkçı Vorster rejimini yıkmanın an meselesi olduğu, bunun için petrol ambargosu uygulanması gerektiği kaydedilmiştir.

Güney Afrika'nın, petrolünün yüzde 99'unu İran'dan aldığının kaydedildiği raporda, Güney Afrika petrol stoklarının ancak 18 aylık üretimi karşılayacak kapasitede olduğu belirtilmiştir.

Çin Vietnam ile ilişkileri giderek gerginleştiriyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Pekin yönetiminin Vietnam'ın Çin kentlerindeki üç konsolosluğunun kapatılmasını istemesi üzerine Pekin'e bir protesto notası gönderen Vietnam, bu davranışın, iki ülke arasındaki ilişkileri daha da kötüleştirmek ve gerginliği artırmak girişimi olduğunu söylemiştir. Vietnam'ın notasında, Ho Chi Minh kentinde bir Çin Konsolosluğu açılmasına Vietnam'ın izin vermediği iddiaları reddedilmiştir.

olaylar ve gerçekler
bilge dicleli

Eşit haklarla işbirliği

16 Mart 1921'de kurulmakta olan Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Sovyet Federatif Cumhuriyeti arasında dostluk ve kardeşlik anlaşması imzalanmıştı. O zaman ülkemiz topraklarının pek çoğu emperyalistlerin işgali altındaydı. O zaman Sovyetler Birliği, emperyalizme karşı yoğun bir savaşım veriyordu. Emperyalizme karşı savaşta, dostluğa, işbirliğine, güçbirliğine dayanan ve ilk tohumları Lenin ve Mustafa Kemal tarafından atılan Türk - Sovyet dostluğu bugüne dek çeşitli aşamalardan geçti.

O günden bugüne gelinceye dek, iki ülkede de önemli değişiklikler oldu. Ülkemiz kan ve ateş pahasına elde ettiği bağımsızlığını daha sonra emperyalizme bağlanarak büyük ölçüde yitirdi. Emperyalizmin bu kez yeni-sömürgeci anlayışla yaklaştığı ve kaynaklarımıza yöneldiği, ülkemizin geri kalmasında başta gelen rolü oynadığı ve bu arada topraklarımız üzerinde yaşayan kimileriyle yoğun bir işbirliğine gittiği bilinmekte.

O günden bugüne dek, Sovyetler Birliği'nde büyük değişiklikler oldu. İkinci Dünya Savaşı patlak verdi. Sovyet insanı 1900'lerin coşkusuyla, sosyalizmi kurma azmiyle, kazanımlarını korumak kararlılığıyla vatanını korudu. 20 milyon bu uğurda can verdi. Ama savaşı utkuyla ve başı dimdik bitirdi. Dahası, büyük bir kararlılıkla koruduğu kazanımlarına, yenilerini kattı. Sosyalizmi kurdu ve heryönüyle insanlarını geliştirdi.

Evet, o günden bugüne dek önemli değişiklikler oldu. Bunların başında ise, uluslararası yumuşama politikasının dünya üzerindeki gerginlikleri azaltıcı ve yeryüzünde kalıcı ve adil bir barış yolunda atılacak adımlara yol gösterici olarak belirmesi de geliyor. Türkiye ile Sovyetler Birliği, 1975 Ağustosunda 33 başka devletle birlikte Avrupa ve dünya açısından büyük önem taşıyan bir belgeye, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Sonuç Belgesi'ne imza koydular.

Helsinki Nihai Senedi altına imza koyarak iki ülke aralarındaki politik, ekonomik, teknik, kültürel ve diğer alanlardaki tüm ilişkileri derinleştirmek, geliştirmek ve böylece de farklı toplumsal sistemlere sahip olan ülkelerin barış içinde yanyana yaşamalarına katkıda bulunmak yolunu seçtiler.

1921'den bu yana Türk - Sovyet ilişkileri gelişti, derinleşti. Başbakan Ecevit'in Sovyetler Birliği'ne yapacağı ziyaretle, bu ilişkiler belki de yepyeni boyutlar kazanacak.

Kimileri, bu boyutları karalamaya, lekelemeye çabalıyor. Ama biliyoruz ki, ülkemizde emperyalizmle işbirliği içerisinde olanlar, yeni-sömürgeciliği alkışlayanlar var. Bir verip bin alanların çıkarlarını savunanlar var. Bunlar, bayrak sallayarak emperyalizmin çıkarlarını savunmaktalar. Ya da Pekin gözlükleri takarak emperyalizmi pembe görmek sevdasındalar.

Ve biliyoruz ki, Sovyetler Birliği ile kurulan tüm ilişkiler, eşit haklarla gerçekleştirilen bir işbirliğine dayanmaktadır. Emperyalizm ülkemizde meşrubat fabrikaları açtırırken, eşit haklara dayalı Türk - Sovyet ilişkileri, İskenderun Demir Çelik, Seydişehir Alüminyum ve Aliağa Rafinerisi gibi, ağır sanayi kurmaya yönelmiştir.

Biliyoruz ki, bu yalnız Türkiye ile olan ilişkilerde değil, Sovyetler Birliği'nin tüm ülkelerle olan işbirliğinde de böyledir.

Evet, ister Türk - Sovyet ilişkilerini karalamaya çalışsınlar, ister Sovyetler Birliği'ni olduğundan başka türlü göstermeye çabalasınlar, isterlerse de dünyaya Pekin gözlükleriyle baksınlar, kimileri emperyalizmle işbirliğini, yani bir verip bin alanlarla birlikteliği göklere çıkarmaktalar.

Bunların söyledikleri, yaptıkları ve önerdikleri hep bir verip bin alanlarla ilişkileri derinleştirmeye dayanmakta. Yani emperyalizmin yeni-sömürgeci çıkarlarını savunmaya.

Ve İskenderun Demir-Çelik, Aliağa Rafinerisi, Seydişehir Alüminyum, bütün bunları ezip geçercesine, dimdik ayakta durmakta. Eşit haklara dayanan işbirliğini simgelemekte.

kısa haberler

WASHİNGTON

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance, «Ambargonun kaldırılması amacıyla hükümetimiz ABD içinde kamuoyu oluşturmaya başlayacaktır» demiştir.

ABD Temsilciler Meclisi Uluslararası İlişkiler Komisyonunda konuşan Vance, «kamuoyu oluşturmak için açılacak kampanyaya derhal başlanacaktır. Ancak kamuoyu oluşturulduğu taktirde Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunun kalkması sağlanabilir» demiştir.

LİMA

Peru'da pazar günü yapılan seçimlerin tamamlanamamış sonuçlarına göre, sağ kanatta bulunan ve askeri yönetim ile uzlaşma içine girmiş bulunan Halkçı Parti ile Hıristiyan Halkçı Partı'nın önde olduğu bildirilmiştir.

BRÜKSEL

Belçika Hükümetindeki koalisyon ortakları, geçtiğimiz perşembe Başbakan Leo Tindemans'ın istifa etmesine yol açan sorunlar üzerinde anlaşmaya varmışlardır.

Leo Tindemans, hükümet ile 5 koalisyon partisinin başkanları arasındaki 4 saatlik görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, hükümet bunalımını giderebilecek bir çözüm yolunun bulunduğunu bildirmiştir.

LYNDON

Amerikanın Kansas Eyaletinde hortum nedeniyle Bonoma Gölünde alabora olan bir gezi motorundaki yolculardan 14'ü boğularak ölmüşlerdir. Kurtarma ekipleri, boğulanların cesetlerini gölden çıkarmaktadır.

NEW YORK

Bu yılın, sosyalist olmayan sanayileşmiş ülkeler bakımından, ekonomik açıdan pek fazla parlak olmayacağı, «News Week» Dergisiyle Pennsylvania Üniversitesi «Wharton Ekonometrik Tahminler Kuruluşu» tarafından ortaklaşa hazırlanan ve sözü geçen dergide yayınlanan bir yazıda bildirilmiştir.

BANGKOK

Bangkok'un 400 kilometre kadar Güney Doğusundaki Trat Eyaleti kıyıları yakınlarında avlanmakta olan Taylandlı balıkçılardan en az 10'u, geçen cumartesi günü bir Kamboç saldırısı sırasında ölmüştür.

Tekelci sermayenin önde gelenlerinden Sabancı ekonomik durumu değerlendirdi

Sabancı, yabancı sermaye için yatırım iklimi yaratılmasını istiyor

HABER MERKEZİ

Türkiye'nin en önde gelen tekelci sermaye gruplarında SABANCI Holding'in baş sorumlusu ve büyük sermayenin önde gelen adlarından Sakıp Sabancı, Türkiye'deki son ekonomik gelişmeler konusunda THA muhabirine özel bir demeç vermiş ve görüşlerini bildirmiştir.

Sabancı'nın, yabancı sermaye, sendikal mücadele, hükümetin ekonomik önlemleri konusundaki görüşleri arasında özellikle yabancı sermaye ve sendikalara ilişkin olanlar dikkati çekmektedir.

YENİ VERGİ TASARISI

Sakıp Sabancı, yeni vergi tasarısı üzerinde görüşlerini belirtirken, ülkemizde bir vergi kaybının olduğunun saptanmış bir olgu olduğunu belirterek, «Özel sektör tasarının tümüne karşı yapılmasını, uygulanmasını geciktirmek istiyor gibi verilmek istenen hava yanlıştır» görüşü üzerinde de durarak «Ama yapılması gereken gerçekleri yansıtan bir düzenlemeye gidilmesidir» demiştir.

Vergi yasasının gerçekleri tam yansıtmadığını belirten Sabancı, bazı sivri noktaların törpülenmesi gerektiğini belirtirken «Bir ülkede vergi zararını önlemede otokont rol görevini kurum şirketleri yapar, oysa Maliye Bakanlığı yeni tasarıda vergi ziyanını önlemek için, kurum şirketlerine özendirici olmak yerine frenleyici hükümler getiriliyor» diye konuşmuştur.

TEK KONFEDERASYON

Sabancı, işçi-işveren ilişkilerinden söz ederken «İşçi-işveren ilişkileri -aden ait olan üretimimizin daha da kıtlaşmasına sebebiyet veriyor. Biz sanayiciler dünyanın başka ülkelerinde olduğu gibi işçilerin diledikleri sendikalar içinde hür bir biçimde birleşmeleri, örgütlenmeleri ve güçlü bir şekilde haklarını arar olmalarından yanayız. Ancak, Türk-İş ve DİSK gibi, zirvedeki iki örgüt bugün görülüyor ki mem leketimize zarar veriyor. Almanya gibi başarılı memleketlerde güçlü, bilinçli haklarını son santimine kadar alan konfederasyonlar bulunmaktadır. Bizde de bir tek konfederasyonda birleşmek şarttır.

KIDEM TAZMİNATI KONUSU

İşçi-işveren ilişkileri nedeniyle en önemli sorunun kıdem tazminatı konusunda ya şandığını belirten Sabancı, «Kıdem tazminatının 30 gün lük tavanla meclislerden çıkması yerine, tavanı kaldırarak çıkartılması müesseseyi de dejenere etmiştir. Kıdem tazminatı bütün devlet ve özel sektör kuruluşlarını ipoteği altına almış ve almaktadır. Bunun disipline edilmesi, yeni bir yasayla bunun mutlaka sağlanması faydalı olacaktır» demiştir.

YENİ KREDİ POLİTİKASI

Yeni hükümetin dış borçlar ve krediler konusundaki tutumunu ele alırken Sabancı, «Yeni hükümetin ilk önce dışta saygınlık kazandıran aktif tutum içine girmesi sevindiricidir. Paraya bağlı noktada genellikle mevcut borçları ertelemeye çalıştı. Mevcut borçların ertelenmesinde başarı sağlandığını kabul ediyoruz. Ne küçümsemek, ne de fevkalade başarılı bir iş yaptık, borçları erteledik demek doğrudur. Aslında bize taze kan, taze kaynak, taze para gereklidir. Yeni para içeriye girmelidir.»

YABANCI SERMAYE SORUNU

Türkiye'nin mevcut yabancı sermaye yasasıyla yabancı sermaye konusunda önemli adımlar atabileceğini belirten Sabancı, «Yabancı sermaye için yatırım iklimi nin ülkede tesis ettirilmesi lazımdır» demiştir. Sabancı yabancı sermayeden ürkmemek gerektiğini ancak, daha önceki hataları da tekrarlamamak gerektiğini belirterek, «Yabancı sermayeyi çağırırız, baştan isteklerimizi söyleriz. Yalnız iç pazarda faaliyet göstermek üzere yabancı sermayeye lisans vermeliyiz. Ama biz bugün yabancı sermaye dışa mal satacak diye düşünürsek yanlış yaparız» demiştir.

BÜROKRATLARI HASTALIKTAN KURTARMALIYIZ

Türkiye'de bürokratik yapının hastalıklar içinde olduğunu belirten Sakıp Sabancı, bundan kurtulmanın gerekleri üzerinde durmuştur. Sakıp Sabancı, bu konuda görüşlerini açıklarken, «Türkiye'nin bugün insana ihtiyacı vardır. Eğitilmiş insana ihtiyacı vardır. Bütün sorunları bu kişiler halledecektir. Bunların bazı temel hastalıkları vardır. Öncelikle bu kişiler seçilirken parti hesaplarından kurtulmak gerekir. Bürokratların seçiminde kayırıcılıklar, siyasal eğilimler rol oynamamalıdır. İkincisi devamlılık sağlanmalıdır. At at at, yenisini al diye bürokrat tayini olmaz, sürekililik esas olmalıdır» görüşlerini öne sürmüştür.

Tıp fakültelerindeki sağlık personelinin tam gün çalışma esaslarının üniversitelerce saptanması istendi

ANKARA, (ANKA)

Ankara Üniversitesine bağlı Tıp Fakültesinde, Fakülte Kurulu toplanarak Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan sağlık personelinin Tam Gün Çalışması Yasa Tasarısını görüşmüş ve tasarının teknik yönden eksik olduğu görüşünü benimsemiştir.

Fakülte Kurlu, tasarı kapsamına son anda üniversitelere bağlı tıp fakültelerinin de alınmasının 1750 Sayılı Üniversiteler Kanununun 9. maddesine aykırı olduğunu savunarak, üniversitelere bağlı tıp fakültelerinde tüm gün çalışma esaslarının üniversitelerce saptanmasını savunmuştur.

SOSYAL HİZMET MÜTEHASSISLARI DERNEĞİ DESTEKLİYOR

Öteyandan Sosyal Hizmet Mütehassısları Derneği Genel Başkanı Doğan Karslı dün bir açıklama yaparak sağlık personelinin Tam Gün Çalışması Yasa Tasarısını savunmuştur.

Karslı açıklamasında, «sağlık personelinin tam gün çalışması ile ilgili yasa ülkemizin sağlık sorununu büyük ölçüde çözecek, en azından insan sağlığı üzerine inşa edilen sağlık sömürüsünü asgari ölçülere indirecek nitelikte yasalardan biridir. Özellikle ihmal edilen ve personel istihdamında güçlük çekilen geri kalmış bölgelere sağlık personeli atamayı kolaylaştıran ve teşvik eden bu yasayı halkımız yararına görüyoruz ve destekliyoruz» demiştir.

Özdemir, yerel yönetimlerin demokratikleşme sürecinde pay sahibi olacağını söyledi

ANKARA (ANKA)

Yerel Yönetim Bakanı **Mahmut Özdemir**, yerel yönetimlere tam işlerlik verildiğinde parlamenterlerin dev let dairelerinde iş takip etmekten kurtarılacağını söylemiştir. Özdemir, **«Yerel yönetimlere kaynak sağlanabildiği zaman, merkezi idarenin çözeceği sorunların çoğu yerinde çözülmüş olacaktır. Bu merkezi idareyi rahatlatmak ve parlamentoyu çalıştırmak demektir»** demiştir.

ANKA muhabirine özel bir demeç veren Yerel Yönetim Bakanı Özdemir, yerel yönetimleri demokratikleşme sürecinde pay sahibi yapmak amacında olduklarını belirtmiş ve şöyle demiştir:

«Biz hükümet olarak yerel yönetimleri demokratikleşme sürecinde pay sahibi yapmak, onlarla demokrasiyi bir anlamda güçlendirmek isteriz. Ve onlar eliyle hizmet ve rerek, hizmetin, yönetimin halk eliyle yapılmasını isteriz.»

Parasal olanaklara kavuşturulamayan belediyelerin «sözde özerk» olduğunu belirten Özdemir, **«Yaşama güç lerini merkezden alan yerel yönetimler merkezlerin politik tercihlerine göre kullanılmış ve belediyecilerin kendi kendine yaşamaları engellenmiştir»** demiştir. Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir yerel yönetim hizmetlerinin sadece yatırım hizmeti olarak görülmemesi gereği üzerinde durarak şu görüşü savunmuştur:

«Yerel yönetim hizmetleri sadece yatırım hizmetleri değildir. Aynı zamanda halkın idare ile ilişkilerinin düzenlenmesi gerekmektedir. Şimdiye kadarki uygulamada devletin çözmesi gereken hak alışverişinin büyük kısmı merkeze aktarılmıştır. Bu işlemezlik merkezde parlamenterleri ve iş arayan ya da iş kovalayan insan haline getirmiştir.

Meclis, bölgesinde işlerini yapamamış olan vatandaşların istilasına uğramıştır. Yerel yönetimlere tam işlerlik kazandırılırsa vatandaş işlerinin yüzde 80'i yerin de çözüm olanağına kavuşacaktır. Yerinde çözülmesi gereken sorunları, yerel yönetimlere yetki vererek, il özel idarelerine, belediyelere istihdam olanağı yaratarak sorunlara çözüm getirebilirsiniz. Böylece, köy okuluna öğretmen ya da yakacak parası arayan muhtarları Ankara'ya getirmekten kurtarırsınız.»

Istanbul Valisi Tekin, Romenlerin gençliğin iş ve öğrenim hayatlarını başarılı bir biçimde koordine ettiklerini söyledi

(İSTANBUL (İSTA)

Bükreş Valisinin davetlisi olarak Romanya'da inceleme lerde bulunan İstanbul Valisi İhsan Tekin, bir haftalık gezisini tamamlayarak yurda dönmüştür. Yaptığı geziye ilişkin bilgi veren İstanbul Valisi Tekin, Romanya'nın sanayileşme ve kentleşme sorunlarını önemli ölçüde çözmüş olduklarını ve gençliğin iş hayatlarıyla öğrenim hayatlarının başarılı bir biçim de koordine edildiğini söylemiştir.

İhsan Tekin özetle şöyle konuşmuştur:

«Bugün 153 ülkeyle ticari ilişkileri olan Romenler, dış ticaretlerini kendi lehlerine geliştirmişlerdir. En ağır makinelerden, her türlü elektrik, gaz ve hidro santraller için en büyüğünden en küçüğüne kadar türbün yapıyorlar. 14 bin hektarlık araziler üstünde büyük fabrikalar kurmuşlar. Tarımda iklimlerinin verdiği her şeyi en ileri yöntemlerle üretmekte ve işletmektedirler.»

İstanbul Valisi İhsan Tekin, Romanya'nın, planlı kentler kurduğu ve geliştirdiğini kaydettikten sonra şöyle devam etmiştir:

«Romenler konut sorunlarını prefabrik evlerle çözüm lemektedirler. Öteyandan. kent nüfusları önceden belirlenebilmekte ve kontrol edilebilmektedir. Konut kiraları çalışanların aylık gelir lerinin yüzde 10-20 arasında kalmaktadır. Buna su, elektrik, havagazı giderleri dahil olmaktadır.»

Gençliğin iş ve öğrenim hayatı üzerinde de duran İstanbul Valisi bu konuda da şunları söylemiştir:

«Romanya'da gençler iş ve öğrenim hayatı bakımından hiçbir sıkıntı çekmiyorlar. 10 yıllık zorunlu ilköğrenimden sonra, gençler yetenekle rine göre, değişik programlarda eğitimden geçirilmektedirler. Bu aşamada herkes belirli bir mesleği teorik ve pratik olarak öğrenmektedir. Ortaöğrenim denilen bu aşamadan sonra, gençler kız lı erkekli askere alınmakta, bir yıllık askerlikten sonra üniversite ve yüksekokullarına dönerek, mezun olmakta ve geri kalan askerlik hizmet lerini tamamlamaktadırlar. Teknik üniversiteler, fabrikalarla içiçe sokulmuştur. Böylelikle bir tek öğrenci açıkta kalmamakta, işsizlik sorunuyla karşılaşmamakta ve üretimde önemli görevler almaktadır.»

Mahkemenin, İsdemir'de Çelik-İş'e verdiği yetkiyi Yargıtay bozdu

ANKARA (İSTA)

Dörtyol İş Mahkemesinin İskenderun Demir-Çelik Fabrikalarında toplusözleşme yetkisini MHP yanlısı Çelik-İş Sendikasına vermesine ilişkin kararı Yargıtay 9. Dairesi tarafından bozulmuştur. Yargıtay'ın kararından sonra İsdemir'de yeniden irade beyanı uygulamasına gidileceği bildirilmektedir.

Bilindiği gibi İsdemir'de yapılan irade beyanı uygulamasında hiçbir sendika yeterli çoğunluğu sağlayamamış, ancak Dörtyol İş Mahkemesi toplusözleşme yapma yetkisini Çelik-İş Sendikasına vermişti. DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasının itirazından sonra durumu inceleyen Yargıtay 9. Dairesi, mahkemenin kararının yerinde olmadığını belirtmiştir.

Karar Yargıtayca dün taraflara tebliğ edilmiştir.

Diyarbakır'daki Üniversitelerarası Seçme Sınavları eleştirildi

Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB-DER) Diyarbakır Şubesi Başkanı Şeyhmus Dip, Üniversitelerarası Seçme Sınavları sırasında Diyarbakır ilinde anti-demokratik uygulamalar yapıldığını açıklamıştır.

Diyarbakır Lisesi öğrencilerinin özellikle uzak il merkezlerine gönderildiğini bildiren Dip, Diyarbakır'da görevli öğretmenlerin de büyük bir çoğunluğuna sınavlarda görev verilmediğini kaydetmiştir.

Kuruç, Halil Tunç ile görüştü

DPT Müsteşarı Kuruç, 4'üncü Beş Yıllık Kalkınma Planını, çalışanların katkısıyla gerçekleştireceklerini söyledi

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı **Bilsay Kuruç, 4. Beş Yıllık Kalkınma Planının** çalışmalarını, halkın, çalışanların ve çeşitli kuruluşların katkısıyla sonuçlandırmak amacında olduklarını bildirmiş, **«Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planının demokratik bir biçimde hazırlanması hükümetin bize verdiği bir direktiftir»** demiştir.

DPT Müsteşarı Kuruç, dün Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç ile bir görüşme yapmıştır. Tunç, görüşmelerden önce yaptığı açıklamada bugüne kadar yıllık programların ve planların hazırlanmasında, planın temel yükünü taşıyan işçilerin katkısı bulunmadığını hatırlatmış. «Bu da işçi kesiminde plan fikrine karşı duyulan güveni sarsıcı istikamette gelişmiştir» demiştir.

Yalnız planların stratejisinde değil, yıllık programlara varıncaya kadar işçilerin görüşlerinin alınmasından yana olduklarını bildiren Tunç, «O zaman plan amacına ulaşabilir. İşçinin desteklemediği planın amacına ulaşacağını sanmak saflık olur. Geçmiş dönem bunu gösterdi» şeklinde konuşmuştur.

Kuruç da konuşmasında plan çalışmalarının geniş ölçüde çalışanların katkısıyla hazırlanabilmesini amaçladıklarını hatırlatmıştır.

İLAN
Orman Genel Müdürlüğü Ankara Satınalma Komisyonu Başkanlığından

1 — Teşkilatımızda mevcut hava kompresörlerinin ihtiyacı yedek parçalarına ait Robot Pokorny ve Maksam 70 Kompresörlerinin yedek parçaları Devlet Orman İşletmesi ve Döner Sermayesi Yönetmeliği hükümleri uyarınca yurt içi piyasasından teklif alma suretiyle pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Bu satın almanın muhammen bedeli 9.821.000 — Lira olup geçici teminatı 308.380.— Liradır Geçici teminat Ankara Orman Tamirhane Müdürlüğü veznesine yatırılacaktır.

3 — İhâleye ait dosyanın kod numarası 04 91 YSİ -1978/08 dir

4 — İhâle 3.7.1978 Pazartesi günü saat 14.00 de Ankara Satınalma Komisyonu Başkanlığında yapılacaktır Umumi idari ve teknik şartnameler esaslarına göre hazırlanacak tekliflerin belirtilen gün ve saatten önce (Atatürk Orman Çiftliği, Ankara Orman Başmüdürlüğü binası GAZİ/ANKARA) adresindeki Satınalma Komisyonu Başkanlığına verilmesi şarttır.

5 — Umumi idari ve teknik şartnameler Ankara, İstanbul, İzmir Orman İşletme Müdürlüklerinde, İstanbul Orman Yedek Parça Depo Müdürlüğünde, Ankara Orman Tamirhane Müdürlüğü ile Orman Genel Müdürlüğü Mali İşler Dairesi Başkanlığındaki dosyasında ve Komisyonumuzda görülebilir.

6 — Bu satın alma 2490 sayılı Açık Artırma ve Eksiltme Kanununa tabi değildir. İdare bu satın almayı yapıp yapmamakta veya dilediğinden satın almakta serbesttir.

7 — Postada vaki olacak gecikmeler ve telgrafla yapılacak teklifler nazarı itibare alınmaz.

Keyfiyet ilgililere duyrulur.

(Basın 17345 — 620)

TÜZÜK ILANI

(Dünden devam)

Madde 19. Genel Kurul kendi adına bir yıl süre için hesapları, harcamaları denetleme yetkisi olan üç asıl ve üç yedek üyeden oluşan denetleme kurulunu 15. maddeye uygun olarak seçer. Denetim kurulu, derneğin ve yönetim kurulunun her türlü hesap ve belgelerini inceleyebilir. Ve vardığı sonuçları genel kurul toplantısına bir raporla sunar.

d. Onur Kurulu;

Madde 20. Onur Kurulu genel kurul toplantısın da 15. maddedeki usule uygun olarak seçilen üç asil ve üç yedek üyeden oluşur. Onur Kurulu kendi arasından bir başkan birde raportör seçer. Dernek amaçlarına aykırı davranan üyeler hakkında onur kurulu disiplin cezaları verir. Ve gereken tedbirleri alır. Ayrıca diğer dernek organlarının karar ve faaliyetlerinin dernekler kanunu ve tüzüğe uygunluğunu araştırır ve uygun bulmadığı kararları iptal eder. Onur Kurulu aldığı kararlar için genel kurula karşı sorumludur. Onur Kurulu üyeleri hakkında disiplin cezalarını genel kurul verir. Onur Kurulu herhangi bir üyenin uyarısı üzerine devreye girer. Disiplin cezaları, uyarma, kınama, bir aydan az olmama koşulu ile süreli uzaklaştırma ve ya süresiz çıkarmalar.

MALİ HÜKÜMLER;

Madde 21. Derneğin gelirleri;

a. Giriş ödentisi ve üye ödentileri; giriş ödentisi 100 TL'dir, üye olurken defaten ödenir. Aylık üye ödentisi ise asgari olarak 25 TL olarak saptanmıştır. Yönetim kurulu lüzum gördüğü takdirde arttırılabilir. Yıllık ödeme miktarda 1200 TL'sını aşamaz.

b. Derneğin diğer gelirleri, derneğe yapılacak olan bağışlar ve kanunun saydığı diğer gelirlerdir.

Madde 22. Harcamalar; dernek adına yapılacak olan bağışlar ve kanunun saydığı tüm harcamaların doğrudan doğruya dernek amacına uygun olması gereklidir. Harcamalar yönetim kurulu kararı ile yapılır.

Madde 23. Defter ve kayıtlar; dernek aşağıda yazılı defterleri tutar, a; üye kayıt defteri. Derneğe girenlerin kimlikleri, derneğe giriş tarihleri, aylık yada yıllık ödenti taahhütleri bu deftere yazılır. b; karar defteri. Yönetim kurulunun kararları tarih ve sıra numarası ile bu deftere yazılır ve kararların altı üyelerin imzası ile onaylanır. c; evrak defteri. Gelen ve gönderilen evrak tarih ve sıra numarası ile bu deftere kaydedilir. Gelen evrakın asılları ve giden evrakın kopyaları dosyalarında saklanır. ç; Gelir ve gider defteri. Dernek namına alınan bütün paraların alındıkları ve harcanan paraların verildikleri yerler açık ve düzenli olarak bu deftere yazılır. d; Bütçe, kesin hesap ve bilanço defteri. Dernek gelirleri dip koçanlı ve sıra numaralı makbuzlarla alınır ve giderler sarf belgeleriyle yapılır.

DERNEĞİN FESHİ VE TASFİYESİ;

Madde 24. Derneğin feshi genel olarak dernekler kanunu hükümlerine bağlıdır. Şu kadar ki, derneğin kendi kendini feshe karar verebilmesi için toplanacak olan genel kurulda üyelerin en az üçte ikisinin bulunması şarttır. Bu surette çokluk elde edilmediği takdirde ikinci toplantı için bu tüzüğün 10. maddesine göre yeniden çağrı yapılır. Bu çağrı üzerine toplanacak üyelerin sayısı ne olursa olsun fesih konusu görüşülebilir. Ancak, bu suretle yapılan görüşme sonunda fesih hakkındaki kararın toplantıya katılan üyelerin iki bölü üç çoğunluğu ile verilmesi şarttır. Fesih veya infisah hallerinde dernek malları genel kurulca kararlaştırılan bir kuruma geçer. Derneğin feshi, yönetim kurulu tarafından beş gün içinde dernek merkezinin bulunduğu yerin en büyük mülki amirine yazı ile bildirilir.

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER;

Madde 25. Bu tüzükte bulunmayan hususlar için medeni kanun ile dernekler kanunu hükümleri uygulanır.

Madde 26. Dernekler kanunu değiştirildiği takdirde, bu tüzük yeni kanunla çelişmeyecek şekilde değiştirilir.

Madde 27. Bu tüzüğün uluslararası faaliyetlerle ilgili hükmü, bakanlar kurulunca izin verildiğinde yürürlüğe girer.

(P: 657) SON

T. C.
Bayındırlık Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü Karayolları 17. Bölge Müdürlüğünden
İLAN

1 — İstanbul Çevreyolu Şehir Bağlantıları, Piyalepaşa Bulvarı İkmal İnşaatı ve Müteferrik İşleri; 2490 sayılı Arttırma ve Eksiltme Kanunu'nun 31.nci Maddesi Hükümlerine göre Kapalı Zarf usulü ile, 1979 yılına sarî olmak üzere eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — İşin Birinci Keşif Bedeli: 24 901 632.14 TL. olup, Geçici Teminatı: 760 599.00 TL.dır.

3 — Eksiltme 10-7-1978 Pazartesi günü saat 15.00' de (İstanbul/Ortaköy Muallim Naci Caddesi No. 105'de) Karayolları 17. Bölge Müdürlüğü Binasında toplanacak İhale Komisyonu tarafından yapılacaktır.

4 — Bu işe ait ihale dosyaları 17. Bölge Müdürlüğü Malzeme Amirliği Servisinden 500.—TL. karşılığında temin edilebilir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin, Eksiltme Şartnamesinin 3.ncü maddesinde yazılı istenilen işlemleri yapmaları ve bu meyanda;

a) Bayındırlık Bakanlığı'ndan alınmış ve süresi dolmamış (B) grubundan ve en az bu işin ilk keşif bedeli kadar Müteahhitlik karnesi,

b) İsteklilerin son 10 yıl içinde bu kabil işleri yaptıklarına dair belge ile devam eden işleri varsa, bunların son safhalarını belirtir belge.

c) İsteklilerin aşağıda belirtildiği üzere makina temini:

— Müteahhidin kendi öz malı olması gerekli makinalar:

1. 3 adet Vibratör
2. 2 » Betoniyer (1 adedi en az 250 lt.lik)
3. 1 » Paletli Yükleyici.
4. 1 » Dozer D 8 veya muadili.

Yukarıda cins ve özellikleri belirtilen, Ana Yapı Araç ve Makinaların sahibi olduklarına dair faturalar ile Demirbaşlar ve Amortisman defterinde makinaların kayıtlı bulunduğunu onaylayan Noter tasdikli belgeleri.

— Müteahhidin Noterden tasdikli sözleşme ile temin edebileceği makinalar.

1. 1 Adet Vibrasyonlu Silindir. 4.5 Ton statik ağırlıkta.
2. 1 » Beton Plâk Makinası (150 Kg/cm2. basabilecek kapasitede)
3. 1 » Grayder
4. 2 » Kamyon

gerekmektedir:

Yukarıda istenilen belgeleri eksiksiz olarak dilekçelerine ekleyip 4.7.1978 Salı günü mesai saati sonuna kadar 17. Bölge Müdürlüğü'ne müracaat ederek Yeterlik Belgesi istemeleri lâzımdır. (Telgrafla yapılan müracaatlar geçerli değildir.)

6 — İsteklilerin İhale günü ihale saatinden 1 saat evveline kadar 1978 yılı vizeli Ticaret Odası vesikası, yeterlik belgesi, limitli teminat mektubu veya vezne alındısı ile ihale dosyasını ihtiva eden zarfla birlikte 2490 sayılı Kanun'a göre hazırlayacakları kapalı zarflarını İstanbul, Ortaköy Karayolları 17. Bölge Müdürlüğü İhale Komisyonu Başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri ilân olunur.

7 — Postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

(Basın 17439 — 625)

TÜRKİYE'DE SERBEST BÖLGE VE LİMAN SORUNU...

MELİH KÖKNEL
Limanlar Uluslararası Birliği Üyesi

★ SERBEST BÖLGE VE LİMANLAR, AZ GELİŞMİŞ ÜLKELER İÇİN, ASKERİ ÜS EMSALİ BİRER EKONOMİK ÜS NİTELİĞİ TAŞIRLAR.

★ TÜRKİYE İÇİN SORUNA GERÇEKÇİ YAKLAŞIM «GÜMRÜKSÜZ SINIRLI ALANLAR» KURULMALIDIR

-3-

Keza, buraya yerleşecek endüstriyel ve ticari kuruluşlarla ilgili tarifeler de (pilotaj, römorkaj, liman donatımı, arazi ve hangarların kullanılması vesair) bu kuruluşların herbiri ile yapılacak ön pazarlıklarla belirli bir ilan süresinden sonra kesin olarak saptanacaktır.

Dış ekonomisinde çok yeni olarak ortaya çıkan bir olay da, gelişme yolunda olan ülkeler den bir kısmının endüstrileşmeye yönelmeleridir. Bu ülkeler, bu ülkeler uzun süre zenginliklerini hammadde olarak gelişmiş ülkelere satmakla yetinmişlerdir. Oysa, bugün ellerinde bulunan temel maddelerle daha çok katkıda bulunmak istemekte ve bu amaçla servetlerinin değerini arttırmak ve gittikçe büyüyen el emeğini değerlendirmek amacıyla yarı mamul maddelerin satışını yeğlemektedirler. Böylece, endüstriye yönelen ülkelere yarar sağlamak ve önüne geçilemeyen bu gelişmeyi gözetmek ve yararlanmak amacıyla, Avrupa tekniğinden yararlanarak ürünlerine büyük katma değer kazandıracak kabul, işlem ve dağıtım üsleri sağlama gereği duyulmuştur.

Bu tür yabancı platformların ekonomik avantajları, ticari işlemlerle ilişkin, olası tüm kolaylıklarla birlikte liman uğraşlarının yeniden gruplandırılması sonucu, sağlanacak çıkarlardır. Bu durumda Le Havre, çok iyi coğrafi konumu ile Avrupa Ekonomik Topluluğunun yaşam gereksinmelerini karşılıyacak bir ticari üs niteliği kazanmaktadır. Bu da, limanlarda zayıflıyan ticari fonksiyonun ihyasının bir atılımı olarak nitelendirilebilir. Örneğin, büyük bir gelişme gösteren Brezilya ürünlerinin, Avrupada ve ötesinde (Akdeniz ülkeleri, Afrika, Orta Doğu, vesair) pazarlanması veya AET ülkeleri norm ve zevklerine göre yapılan imâlatlarda Brezilya kökenli maddelerin katkısının sağlanması için, Le Havre limanında, böyle bir endüstriyel ve ticari platformun Brezilyaya kiralanmasını amaçlayan anlaşma, 28 Nisan 1976 tarihinde Fransa ile Brezilya hükümetleri arasında imzalanmış.

Gerçekte, gelişmiş kapitalist ülkelerde de, yukarıda görüldüğü gibi, serbest bölge ve limanlar vardır. Ancak, bunları az gelişmiş ülkelerde olanlar ile aynı düzeyde tutmamak gerekir; çünkü, gelişmiş ülkelerdeki serbesti, ulusal ekonomik çıkarlara göre düzenlenmiştir. Bunların tipik bir örneğini de, Amerika Birleşik Devletlerindeki beş serbest bölge vermektedir: New-York (1937), New-Orleans (1947), San - Francisco (1948), Seattle (1949) ve Los Angeles (1949). Keza, güçlü endüstri ülkelerinden, Federal Almanyanın Hamburg serbest limanını da örnek almak tutarsızdır, çünkü buradaki endüstriler serbest limanın sağladığı kolaylıklardan yararlanmak için kurulmuş olmayıp, daha çok tersanelerin bir gereği olan teknik nedenlerle transit işlemlere dayanır ve varlığı, geçmişin bir mirası olarak şekillenir. Aynı şekilde, Kopenhag, Stockholm, Götehemburg, Malmü, Helsinki gibi, ekonomileri güçlü olan ülkelerin serbest limanları, az gelişmiş veya gelişmekte olup da, toprak bütünü üzerinde hükümranlıkla donatmedelemek istemiyen ülkelere örnek olamazlar.

AZ GELİŞMİŞ ÜLKELERDEKİ DURUM

Az gelişmiş sömürge niteliğindeki Hong Kong, Singapur veya iç savaş öncesi, dışa bağımlı Lübnan'ın Beyrut gibi serbest limanlarını iyi birer örnek olarak göstermek büyük bir yanılgı olur. Bunlar, dünya ekonomisine hükmeden çokuluslu tekelci şirketlerin, o yöredeki pazarlarını güven altına alan köprü başlarıdır. Panama'nın Colon serbest bölgesi ise, uluslararası mali operasyonlar bölgesidir; bu bölgede, çok sayıda naylon firma vardır. Panama yasalarının elverişliliğinden, ülke dışında giriştikleri operasyonların vergi dışında olmasından yararlanmak üzere bu bölgeye yerleşmişlerdir, tıpkı Panama bandıralı gemiler gibi. Bu ticaret gemileri de, Panama vergi mevzuatından, başka deyimle bu ülkenin vergi vermeyenleri için cennet olmasından yararlanmak için, bayrağını kullanmakta ve Panama'yı kâğıt üzerinde, yeryüzünün üçüncü büyük ticaret filosunun sahibi göstermektedirler. Colon serbest bölgesi, bu tür naylon firmaların yanısıra, altı büyük firmanın depolama, ihracat ve montaj işlemlerini yaptıkları bir bölgedir ve 34 hektarlık toprak üzerinde, yalnız bu altı firmanın yıllık cirosu bir milyar dolardır.

Yabancı tekelci sermaye, ya güçlü ekonomileri ele geçirmek Avrupa ve ABD'de olduğu gibi) veya tam bir serbesti içinde, ucuz el emeğinden, hammaddeden ve coğrafi konumdan yararlanarak, her türlü mali, idari ve yasal kısıtlamaların dışında, az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere üslenmek ve içpazarları ile komşu pazarlara sızmak ister. Ekonomik politikaları çıkmazda olan az gelişmiş ülkeler, yabancılarla işbirliği halinde olan yerli iş adamlarının baskısıyle, kendi topraklarında serbest bölge veya serbest limanların kurulması için zorlanırlar.

TÜRKİYE'DE SERBEST BÖLGE VE LİMAN KURMA EĞİLİMLERİ

Ülkemizde Cumhuriyet dönemeninde, serbest bölge ve limanlarla ilgili ilk girişimler, 1928 yıllarına dayanır. Bu tarihlerde yabancılara hizmet eden serbest liman, İstanbul'da Tophane'de kurulmuş ve 1929 Dünya ekonomik bunalımı nedeniyle, Türkiye'de «Devletçilik» rejiminin ön plana geçmesi sonucunda, uğraş dışı kalmıştır.

Toplumumuzun çok partili demokratik rejime yönelmesiyle, 1950 de yeniden serbest bölge ve liman sorunu siyasal platformda ele alınarak, düzenlenen bir yasa ile, İskenderun limanında bu amaçla bir antrepo kurulmuştur. Ancak, o günün ekonomik ve siyasal dünya koşulları önünde, ayrıca liman alanındaki alt yapıların yetersizliği nedeniyle de, bu tesis uluslararası alanda bir varlık gösterememiş ve o tarihten bugüne değin, 6209 sayılı yasa uygulama dışı kalmıştır.

Son zamanlarda ise, 1615 sayılı gümrük yasası, gümrüksüz alanlara olanak vermekte ise de, yabancı sermaye girişimlerini yanıtlamaması ve 6209 sayılı yasanın da bu açıdan yetersiz bulunması nedeniyle, yabancıların isteklerine uygun düşecek yeni bir «serbest bölge ve liman» yasasının tasarısı üzerinde çalışılmaktadır.

Türkiye'de, bazı sanayicilerin ve tüccarların bu yoldaki isteklerinin altında, uluslararası tekellerle bütünleşme veya vergi dışı kalma, sendikal baskılardan kurtulma eğilimleri saklı bulunmakta; ayrıca, serbest döviz işlemlerinin sağladığı olanaklardan yararlanma istekleri de yaratmaktadır.

Serbest bölge ve limanların önünde, Türkiye için gerçekçi bir yaklaşım, gümrüksüz sınırlı alanların kurulmasıdır. Bunların, uluslararası ticareti ve endüstriyi içeren serbest bölge ve limanlarla eş anlamda tutulmaması gerekir. Türkiye gibi gelişme yolunda olan bir ülkenin dış ticaretinde, ara ve yatırım mallarının ithalindeki aşırı büyüme, gümrük giriş kapılarımızda, bürokrasinin olumsuz nedenleriyle tıkanıklıklar meydana gelmektedir. Bu ise, limanlarımızda ve sınır kapılarımızda ulaşım araçlarının uzun süre beklemesine neden olmaktadır.

Bu bozuk bürokratik düzenin ve alt yapı yetersizliğinin doğal bir zorlaması olarak, toprak bütünlüğünü ve hükümranlık hakkını zedelemiyen, devletin gözetim ve denetimi altında, geçici veya sürekli gümrüksüz sınırlı alanlar kurulabilir. Aynı şey, dış pazarlara yönelik, gemi onarım ve inşa tersanelerinde yabancı gemi sahiplerinin kendi siparişleri için ithal ettirecekleri donatım malları için de söz konusu olabilir.

Bunların yanıbaşında, Orta Doğu'ya yönelik ve her geçen gün büyük boyutlara varan, sürekli ve zorunlu transit taşımalar için de, gümrüksüz sınır alanlarına gereksinme duyulabilir. Böylece transit yükler, limanlarımızda ve sınır kapılarımız da bir taşıma modundan bir diğerine, gümrük güvencesi altında, kolayca aktarılarak, her türlü tıkanıklık ve gecikmeler önlenebilir. Tüm bu durumlar için, gümrük mevzuatı içinde kalınarak, transit rejim, antrepo rejimi, geçici kabul rejimi ve Draw-Back rejimi gibi, kısmi önlemlere başvurulabilir.

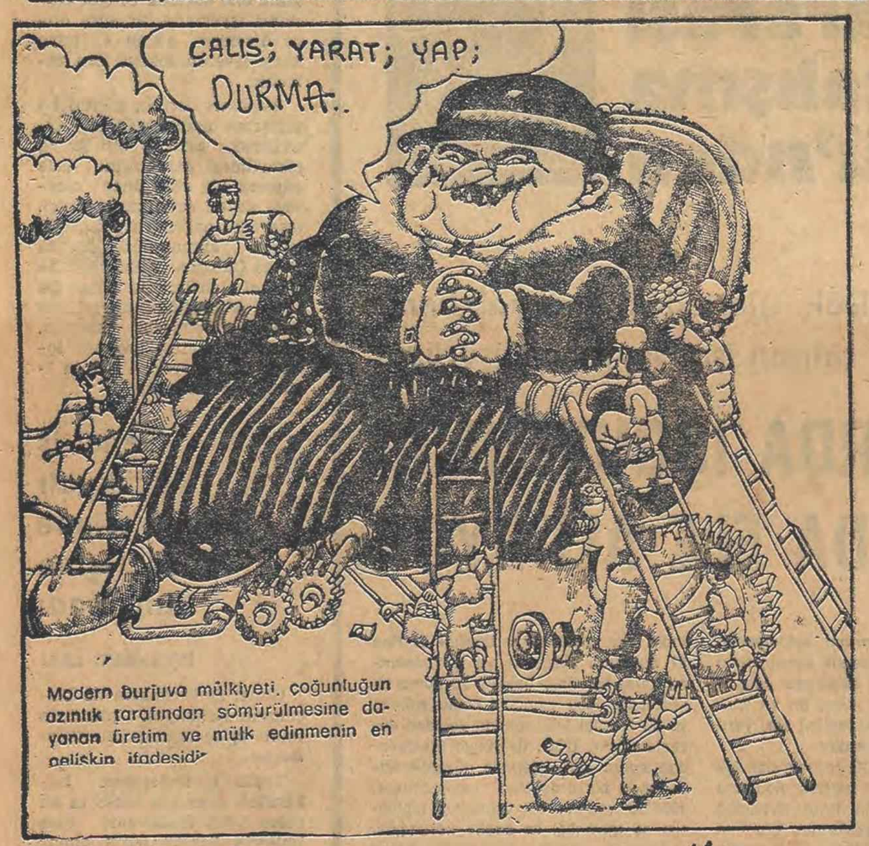
Esasen, serbest bölge ve limanlar, askeri üs emsali birer ekonomik üs niteliği taşırlar, az gelişmiş ülkeler için. Amaçları, üslendikleri ülkenin iç tüketim pazarlarını ele geçirmek olduğu kadar, o yörenin komşu pazarlarına da kolayca sızabilmektir. Ayrıca, üslendikleri ülkenin doğal zenginlikleriyle atıl iş gücünü ucuza kapamayı ve her türlü vergi nin dışında kalmayı amaçlarlar. Bu nedenle, uluslararası tekeller bu köprü başlarından yararlanarak, üslendikleri ülkenin siyasal yapısını, kendi ekonomik çıkarlarını güvence altına alabilecek şekilde biçimlendirmeğe çalışırlar. Bunun için de, ülkenin ırk, din, dil, mezhep ayrılıklarından, sınıfsal ve bölgesel ekonomik dengesizliklerinden yararlanmağa çalışırlar. Buna somut örnek olarak da, Lübnan'daki iç savaş gösterilebilir. (Melih KÖKNEL, Türkiye'de Serbest bölge ve limanlar sorunu, VATAN gazetesi 22 ve 23 Kasım 1976 tarihli nüshaları).

BİTTİ

Türkiye'de "Serbest liman,, isteklerinin altında sermayenin çıkar hesapları yatmaktadır

Çizgilerle Manifesto
karl marks - friedrich engels

ÇİZGİ: RO MARCENARO



Modern burjuva mülkiyeti, çoğunluğun azınlık tarafından sömürülmesine dayanan üretim ve mülk edinmenin en gelişkin ifadesidir

-41-



Bu anlamda, komünistlerin teorisi şöyledir: Özel mülkiyete son verilmesi.



Komünistler, insanların emeklerinin sonucu olan kişisel mülk edinme hakkını kaldırmak istemekle suçlanmışlardır hep. Kişisel özgürlüğün, faaliyetin ve bağımsızlığın temelini vani

(Devam edecek)

BİR EKMEK BİR *Politika*



İkisinden de vazgeçilemez

tırmık

AYDIN ENGİN

"Yavru Vatan,,ın faşist çeteleri

Elimize bir mektup geçti. Behçet Şardağ adlı bir Kıbrıslı komando tarafından yazılmış. Mektup bu komando tosunun «Fikret Abisi»ne sesleniyor. Fikret Abi dediğimiz Fikret Kürşat, Kıbrıs'ta Denktaş yönetiminin Gençlik, Spor ve Kültür İşleri Dairesi Müdürü. Gerçi komando tosun «Bakan» demiş ama yanlış. Adam «müdür».

Mektupta ne yazdığı bizce önemli değil.

Buram buram cehalet ve ilkellik kokan, kaligrafisi bile acınacak kadar niteliksiz bir komando mektubu işte... İlle de birşeyler çıkarmaya kalksak:

«... mutlaka sizlerin yanında ve ülkücü davamızda sizlerle başbaşa, diş dişe, omuz omuza sizlerin saflarınızda Yavru Vatan Kıbrıs ve Anavatan Türkiye'nin güçlü devlet milli iktidar. Turan ve Kızılelma Mevkurelerimiz için Canımın ve Kanımın son damlasına kadar Allah Kısmet Ederse çalışıp ve çarpışmaya Her an Hazır olacağım....»

gibi, ya da:

«... Raif Abiye de Selam Eder Ellerinden öper işlerinde ve Kutsal Davasında Başarılar dilerim...»

gibi, ya da:

«... Tanrı Türkü Korusun ve Yüceltsin, Her Şey Türk için, Türk tarafından, Türk'e göre...»

Gibi yaveler var. İmla hatalarını bile değiştirmeden aktardığımız bu alıntılar üstüne denecek fazla bir şey de yok. Faşist'in biri işte. Faşistlik kafasına da, kültürüne de etki etmiş. Kuru, ilkel ve yavan bir bilgi ve bilinç düzeyi ile kavrulup kalmış tosuncuk.

Ancak bu mektup gene de bir ipucudur. «Yavru Vatan» Kıbrıs'ta faşist çetelerin örgütlenmesi üstüne somut bir ipucudur.

Mektubun yazıldığı Fikret Kürşat'ı, Denktaş Yönetiminin Gençlik, Spor ve Kültür İşleri Dairesi Müdürü'dür. Aynı zamanda Kıbrıs'taki faşist örgüt: **Türk Ocakları'nın Genel Başkanıdır.** Mektup'ta sözügeçen **«Raif Abi»** ise Raif Denktaş'tır. Kıbrıs Türk Ocakları'nın azılı bir militanıdır. Baba Denktaş'ın koltuğundan «KTFD»de bakan bile olmuş, Kıbrıslı faşistlerin resmi yayın organı **Ocak Dergisi'nin ve gayri resmi organı Zaman Gazetesi'nin sahibidir.**

Bitmedi. Fikret Kürşat denen faşist Denktaş ailesinin dünürüdür, akrabasıdır. **Kürşat'ın kardeşi, Rauf Denktaş'ın kızı ile nişanlıdır.**

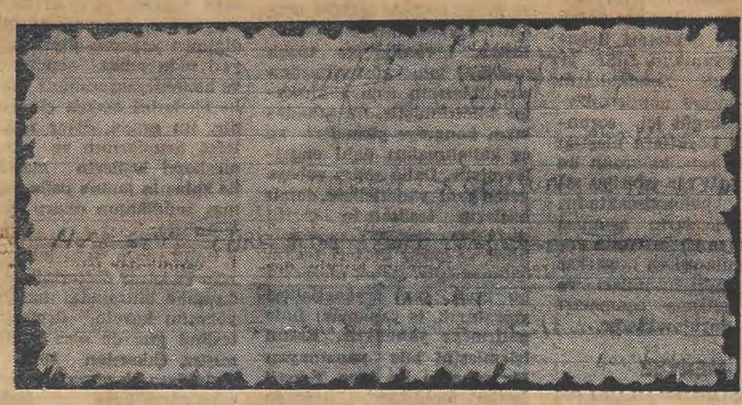
Bu kadar bilgi yeter sanırsak. Kıbrıs'ta, yani gözlerden az da olsa uzakta yürütülen faşist örgütlenme Rauf Denktaş'ın fiili ve açık desteğinde yürütülmüştür, yürütülmektedir. Denktaş'ı kamuoyuna Türkiye'de işbaşına gelen her iktidara göre rota değiştiren bir ilkesiz politikacı olarak tanıtma çabalarına dikkat etmek gerek. Baba Denktaş, oğul Denktaş aracılığı ile Kıbrıs'ta faşist örgütlenmeyi resmi olarak kurmakta, yürütmekte ve beslemektedir.

Kıbrıs'taki İngiliz Kolejinden yetişen Raif'ler, Fikret'ler ve benzerleri Kıbrıs'ta emperyalizmin yakın ve uzak çıkarlarını garantiye alacak bir siyasal etkinlik sağlamak amacıyla Ada'nın faşist kadrolarla donatılmasını sağlamışlardır, sağlamaktadırlar.

Yani?

Yanisi, şu: Kıbrıs konusunda, 1974 çıkartmasını dahi **«barış harekatı»** diye niteleyecek kadar hassas davranan, CHP'liler Kıbrıs Türk Toplumu içinde **barışı** sağlamak için Denktaş ve şerikleri ile mi yürütecekler diye merak ettik de...

NOT: Başbakan'ın Sovyetler Birliği gezisini izlemek üzere beş günlüğüne ayrılıyoruz. Biz yokken Tırmık köşesine «Federal Almanya'daki faşistlerin gözüyle Maoculuk» üstüne bir dizi yazı «vekalet» edecek. Öyle sanıyoruz ki «tırmıklama»yı da bizden iyi yapacak...



TÜRK NAZİLERİ 1965-1973 (3.bölüm)

ENDER KAMİL BOYACI

Faşizmin en büyük engeli CHP Genel Başkanı Ecevit'e karşı tertipler hazırlanmaktadır

- 41 -

Kayseri'nin Pazaröreni Bucağındaki Mimar Sinan İlköğretmen okulundaki baskıyı 5 Mayıs cuma gününden beri sürdürmekte olanlar, bu komandolardır. Yirmi kişilik bir komando grubu, okulda kavga çıkarmış, yakaladıkları öğrencilerden Hasan Kutlu, Mustafa Albayraklı, Selâmi Şimşek ve Nevzat Kızıl'ı dövmüşler ve bıçaklamışlardır. Kadim Kılıçarslan, Kenan Arık, Tayyar Kaya ve Yüksel Kurteken adlarındaki öğrenciler ise komandoların kendilerine işkence yapmalarından korktukları için ölümü tercih ederek intihara kalkışmışlardır. Komandolar, 300-400 kişilik gruplar halinde, bucak merkezinin içinde ve okul bahçesinde gösteriler yapmışlar, öğretmenlerin lokaline saldırmışlar, orada ellerine geçirdikleri bir öğretmeni dövdükten sonra, lokalin camını çerçevesini yere indirmişlerdir.

Bunların marifetleri elbette bundan ibaret değildir. Boyunlarında üç hilâlli kolyeler taşımakta, yakalarına bozkurt rozetleri takmakta, birbirlerini «Başbuğa Selâm» diye selâmlamakta ve «Türkeşçilerden başkası bu okulda yaşatılmayacaktır» diye bağırarak etrafa dehşet saçmağa çalışmaktadırlar. Okulda ders yapılmak diye bir şey kalmamıştır. Okul Müdürü, bu azgınlıkları Milli Eğitim Bakanlığına bildirmek zorunda kalmış; Bakanlık da okulu ders yılı sonuna kadar kapatmıştır.

Anara'daki Yüksek Öğretmen Okulunda öğretmenlere Darwin Teorisini işletmeyenler de komandolardır! Bu komandoları okul içindeki bazı öğretmen ve yöneticilerin himaye ettikleri müfettiş raporlarıyla saptanmış o günlerde Milli Eğitim Bakanlığına ve kâlet eden Adalet Bakanı Fehmi Alparslan, bu öğrenci ve yöneticilerin görevden alınmaları yolundaki kararı onaylamış, ancak vekâlet süresi sona erince ve Hitler Almanya'sında Alman Nazi Partisinin rahle-i tedrisinde yetişmiş Prof. Sabahattin Özbek görevine (!) dönünce, bu karar hasıraltı edilmiş, sözkonusu Nazi himayecisi öğretmenlerle yöneticilerin okulda kalmaları sağlanmıştır. Nazi, Naziyi kollamakta; Hitler Almanyasında okumuş bir bakan, aynı zihniyetteki öğretmenleri kollamaktadır; bunlar birbirine sırt vermişlerdir.

Trabzon'da 13 Mayıs 1973 Pazar günü yapılan sayım ve yazım sırasında Bitlis Öğrenci Yurdu, sayım ve yazım işleriyle görevlendirilmiş, Türkeşçi komandolar tarafından basılmıştır!

Konya Selçuk Eğitim Enstitüsündeki olayları yaratanlar da yine komando güruhtur.

Manisa Lisesi ve Erkek Sanat Enstitüsünde «GENÇ ÜLKÜCÜLER TEŞKİLATI» adlı örgütü kuranlar da komandolardan başkası değildir. Bunlar, sağcı geçinen ve geçmişi karanlık, adları çeşitli dalaverelara karışmış bazı öğretmenleri de aralarına alarak bir lokalde devamlı toplantılar yapmakta, birbirlerine «Başbuğ» diye selâm vermektedirler.

Bu olaylar Edirne'den Hakkari'ye kadar yayılıp gitmekte ve zaman zaman siyasi parti liderlerine ve özellikle o dönemler faşizmin en büyük engeli, CHP Genel Başkanı Sayın Ecevit'e karşı birtakım tertipler hazırlanmaktadır.

Komando militanların okullarda başlattıkları, yurda yaydıkları 1973 baharı hârekâtı aslında 1973 seçimleri için birer prova ve terör talimidir. Bunların amacı, seçim sırasında «solcu» sayılan partilerin mensuplarınca ve liderlerince düzenlenecek toplantılara katılmak, ortalığı karıştırmak ve olaylar çıkarmak, böylece seçimleri çığırından çıkarıp, bazılarına «Asker Gelsin!» diye bağırmak olanağını hazırlamaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi'ne bağlı olan ve «Komando» diye adlandırılan militanlar en sonunda birbirine girmişler, 28 Mayıs 1973 akşamı, M.H.P. den ve Ülkü Ocaklarından istifa eden Ziraat Fakültesi öğrencisi 25 yaşındaki ALİ DALSEVEN Nazi canileri tarafından **şişlenerek** öldürülmüştür. Tevekkeli değil, bunların akıl hocası Dündar Taşer, (komandolar, ipeğe sarılmış çeliktir) derdi. İpeğin içinden adam öldüren şiş çıkıyordu... Olaya el koyan savcılık, 7 azgın militanı nasılsa gözaltına almış, ancak yukarıdan gelen emirler gereğince kaatilin bulunması mümkün olmamıştır(!).

Savcılığın gözaltına aldığı 7 kişi şunlardır:

Mehmet Özyardımcı, Muammer Sözügüzel, Ali Eşal, Mehmet Kömen, Ali Şehsuvar, Mustafa Parsalı, Osman Tosuncuk.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı bu olay üzerine bir bildiri yayınlamış, olayın fecaatini ve vahşiliğini bir yana bırakarak, olaydan adi bir zabıta vakası gibi sözetmiştir. Ölen sanki bir Tophane kabadayısı ve vuranlar da sabıkalı katillermiş gibi bir ifade ile anlatılan olay, aslında Nazi militanı komandoların birbirini öldürecek kadar gözlerinin döndüğüne bir delildir.

YARIN:

MHP ONBİRİNCİ BÜYÜK KONGRESİ

TEKSTİL EDİRNE ŞUBESİ BAŞKANI VE SEKRETERİ, DİSK VE DİSK'E BAĞLI SENDİKALARIN BAŞKANLIKLARINA GÖNDERDİKLERİ YAZIDA MERKEZ YÖNETİCİLERİNİN SENDİKAL BİRLİK SAVAŞIMINA DARBE VURMAYA ÇALIŞTIĞINI AÇIKLADILAR...

"Tekstil Genel Merkezi DİSK ilkelerini çiğnemeyi nereye kadar götürecek?,,

★ TEKSTİL MERKEZ YÖNETİCİLERİNİN ÜÇ İHRACI DAHA: 27 MAYIS'TA YAPILAN ŞUBE GENEL KURULUNDA SEÇİLEN BAŞKAN SADIK KIZANLIK, SEKRETER SEBAHATTİN ERUYANIK VE YÖNETİM KURULU ÜYESİ AYŞE YAZIR

★ EDİRNE TEKSTİL ŞUBE BAŞKANI VE SEKRETERİ TEKSTİL MERKEZ YÖNETİCİLERİNİN YASA, TÜZÜK TANIMADIĞINI VE TEKSTİL İŞÇİLERİNİN SENDİKAL BİRLİK SAVAŞIMINI SÜREKLİ ENGELLEME ÇABASINDA OLDUĞUNU VURGULAYARAK, ÖRGÜTTE BELİREN ÇIKMAZIN AŞILMASINDA DİSK VE DİSK'E BAĞLI SENDİKALARIN KAYITSIZ KALMAMASINI İSTEDİ

Tekstil İşçileri Sendikası merkez yöneticilerinin demokratik olmayan tutum ve girişimleri giderek artarken, işyerlerinden örgütün şubelerinden tepkiler yoğunlaşmakta, işçiler ve şube yöneticileri sendikalarına sahip çıkarak merkez yöneticilerinin tasfiyeci ve sendikal birlik savaşımını parçalayıcı tutumlarını kınamakta ve protesto etmektedirler.

27 Mayıs tarihinde toplanan Edirne Tekstil Şube genel kurulunda seçilen Şube Başkanı **Sadık Kızanlık** Sekreter **Sebahattin Eruyanık** ve Yönetim Kurulu üyesi **Ayşe Yazır**'ı «ihraç» ettiğini belirten sendika merkez yöneticileri sendikal birlik savaşımına bir kez daha darbe vurmaya çalışırken; aynı anda Şube Başkanı ve Şube Sekreteri DİSK ve DİSK'e bağlı Sendikaların Genel Başkanlıklarına gönderdikleri bir yazıda Tekstil Merkez Yöneticilerinin tutumunu eleştirmişler; Merkez'in Tekstil Sendikası'nın genel kurul öncesi şube yöneticilerini güç koşullarda bırakmaya çalıştığını ve yeni ihraçlara yöneldiğini belirtmişlerdir.

Edirne Şube Başkanı **Sadık Kızanlık** ve Sekreteri **Sebahattin Eruyanık**'ın DİSK ve DİSK'e bağlı Sendikaların Başkanlıklarına gönderdikleri yazıda örgüt içi sorunların yeni boyutlara ulaştığı belirtilerek sendikalardan bu konuda aktif bir işbirliği isteminde bulunulmaktadır. Yazıda çıkmazların aşılması için düşünce alışverişinin gereği vurgulanırken merkez yöneticilerinin tutumları ve olayların gelişme aşamaları üzerinde durulmaktadır.

«GENEL MERKEZ AĞIR SORUMLULUKLAR İÇİNDEDİR»

Tekstil Edirne Şubesi Başkanı ve Sekreterinin DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların başkanlıklarına ilettiği bu yazıda «Sendikamız Tekstil, uzun süredir ağır bir bunalım içindedir. Bakırköy Şubesinin ve Genel Merkez'in genel kurulları zamanı geçtiği halde çeşitli gerekçelerle bu güne dek ertelenmiştir. En son olarak DİSK'in ve kardeş sendikaların yardımıyla, Edirne Şube Kongresi, sağlıklı bir biçimde yapılarak yeni şube yöneticileri seçilmişlerdir» denilmekte ve gelişmeler şöyle özetlenmektedir:

«Fakat, seçimlerin yapılacağı günden birkaçgün önce, şubede aktif görev yapan ve genel merkez ekibine muhalefet yaptıkları bilinen 11 kişiye, herhangi bir tüzük maddesi bile gösterilmeden «üyeliklerinin askıya alındığı» bildirilmiştir. Bu arkadaşların kongreye girmeleri ve oy kullanmaları dahi engellenmiştir. Daha sonra şubeye gelen yeni yöneticilere, demir başların tesliminde çeşitli zorluklar çıkarılmış, şube mührü ve karar defteri teslim edilmemiştir. Genel merkezin bu tavrı, yeni yöneticileri yıpratmak, iş yapamaz hale getirmeye yöneliktir. Resmi işlemlerini bile yapamayan bir şubenin ise hem Tekstil İşçileri Sendikası'nı, hem de DİSK'i yıpratacağı açıktır.

«GENEL MERKEZ YÖNETİCİLERİ TÜZÜK YASA DİNLEMİYOR»

Üye işçilerin ve yöneticilerin kararlı ve ısrarlı tutumları sonucu, yürütme kurulu üyelerinden birkaçı 10 Haziran 1978 günü şubeye gelmişler ve yönetim kurulunun üç üyesinin ihraç edildiğini bildirerek daha önceden yönetim kurulunun kendi arasında yaptığı işbölümünü tanımadıklarını söylemişlerdir. İhraç edilenlerden biri olan şube sekreterine ise bu güne dek herhangi bir soru açılmadığı gibi, savunması dahi alınmamıştır. Durum kendisine aktarıldığında, Yürütme Kurulu üyesi Süleyman Çelebi «Tüzük de ne oluyormuş, biz varken dilediğimizi yaparız» diyerek, üyesi olduğumuz sendikanın ve konfederasyonumuz DİSK'in ilkelerini açıkça çiğnemiş dir. Bu arada, diğer muhalefet gruplarının ve genel merkezci kişilerin marifeti ile şubenin önüne polis yığılmış, sendikanın onuru zedelenmiştir.

Daha sonra, şube mührünün ve karar defterinin, o an da şube binasında bulunan yönetim kurulu üyelerine teslimi güç de olsa sağlanmıştır. Çıkarılan tüm bu zorluklara ek olarak, şubenin masrafları karşılanmamakta, ekonomik abluka yolu ile boğazlanmak istenmektedir.

«PARÇALAMANIN TÜRLÜ ÇEŞİDİNİ UYGULUYORLAR»

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, 27.5.1978 günkü Edirne Şube Kongresine katılarak oy kullanan ve bir temsilcilerini de yönetim kuruluna veren Havsa Kilim Mensucat Fabrikası işçileri «Havsa Şubesi» adı altında örgütlenmek daha doğrusu Edirne Şubesi'nden koparılmak istenmiktedir. Bu nedenle de 9.6.1978 tarihli bir Edirne gazetesine «24 Haziran 1978 tarihinde Havsa Şube kongresinin yapılacağı» na dair bir ilân verilmiştir. Genel merkezin bu girişiminin, işçi sınıfının birliğini bozmak ve güçsüzleştirmek sonucunu doğuracağı bellidir. Bu karara, bizzat Kilim Mensucat Fabrikasında çalışan üyelerimiz karşı çıkmaktadırlar.

«DİSK VE KARDEŞ SENDİKALAR YAPICI VE AÇIK TAVIR GÖSTERMELİ

Son olarak, şu anda güçlükle de olsa görev yapmaya çalışan yönetim kurulunun feshi yoluna gidileceği söylentileri yoğunlaşmıştır.

Bizler, Edirne Şubesini oluşturan işçi ve yöneticiler adına, Tekstil İşçileri Sendikası genel merkezinin bu tür den anti-demokratik, tasfiyeci ve sonuçta işçi sınıfının birliğini parçalayıcı tavrını şiddetle kınıyor ve örgütümüz DİSK'in, kardeş sendikaların bu konuda, yapıcı ve aktif bir tavır içine girmelerini bekliyoruz.»

Sıtma Savaş işçilerine önemli kazanımlar sağlandı

İSTANBUL (İSTA)

Tüm Has-İş Sendikasının Sağlık Bakanlığına bağlı Adana Sıtma Eradikasyonu Bölge Başkanlığında çalışan işçiler adına sür dürdüğü toplusözleşme görüşmelerinin anlaşmayla sonuçlandığı açıklanmıştır.

Konu ile ilgili olarak bir açıklamada bulunan Tüm Has-İş Sendikası Genel Başkanı Sadettin Ülfer, Sağlık Bakanlığı ile imzalanan bu sözleşmenin sağlık işkolunda en ileri bir sözleşme olduğuna işaret etmiş ve sınıf sendikacılığı ilkesinin hayata geçmesi için mücadele verdiklerini belirterek, özetle şu görüşlere yer vermiştir.

Sınıf sendikacılığı ilkesinin önemli kazanımlar elde etmesi ve bu ilkenin geniş işçi kitleleriyle kucaklaşımı Maocu, goşist ve bozguncu karması bir sendika olan Devrimci Sağlık-İş Sendikasının Sıtma Savaş işçilerine yapmak istediği ihanet açıktır. Tüm Has-İş Sendikası olarak işverenle mücadele ederken, bu unsurlar aynı işverene bağlı Hatay 1-linde bir günde sözleşme imzaladılar. İmzaladıkları sözleşmede ise, yemek bedeli 15 lira yakacak yardımı 6.00 lira, günlük ücret 50 liradır.»

Tüm Has-İş'in Adana Sıtma Bölge Eradikasyonunda çalışan işçiler adına imzaladığı sözleşme ile haftalık çalışma süresi 44 saat olarak saptanmış ve işçilere iş güvenliği sağlanmıştır.

Günlük yemek ücretinin net 32,50 lira olarak belirlendiği bu sözleşme ile işçilere yıl da 2.000 lira yakacak 5.000 lira evlenme yardımı yapılacaktır.

MADEN-İŞ SENDİKASI 16. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ SINIRLARINDA BULUNAN 35 FABRİKA BAŞTEMSİLCİSİ TOPLU İŞTEN ÇIKARMALARI DEĞERLENDİRDİLER...

HANEFİ ÖZTÜRK: "TOPLU İŞTEN ÇIKARMALARA KAYITSIZ KALINMAYACAK,,



Maden - İş 16. Bölge Temsilciliğinde toplanan bölge sınırlarındaki fabrika baştemsilcileri genel ekonomik durumu değerlendirerek toplu işten çıkarmalara karşı alınan ve alınması gereken önlemleri görüştüler. Resimde toplantıda konuşan Maden - İş 16. Bölge Temsilcisi Hanefi Öztürk görülüyor...

İSTANBUL (İSTA)

Türkiye Maden-İş Sendikası 16. Bölge Temsilciliği'nde önceki gün bölge sınırlarında bulunan fabrikaların baştemsilcileri toplu işten çıkarmaları, sendikal savaşımı ve alınması gereken önlemleri değerlendirmişlerdir.

«MESS PATRONLARI YİNE DAYATIYOR»

16. Bölge Temsilciliği sınırlarında bulunan 35 kadar fabrika baştemsilcisinin katıldığı toplantıda bir açış konuşması yapan **Bölge Temsilcisi Hanefi Öztürk**, kapitalist bunalımın sonuçlarının işçi ve emekçi kitlelere daha da çok yükleme girişimlerinin olduğunu hatırlatarak, metalurji ve diğer işkollarında işten çıkarmaları kınamıştır. Sendikal önlemlerin yasal boşluklar nedeniyle toplu işten çıkarmalara tam anlamıyla duvar öremediğini belirten Öztürk, çalışmaların olumlu olarak sonuçlanması için; işyerinden işkoluna, işkolundan ulusal düzeye işçi sınıfının birliği savaşımının yükseltilmesi zorunluluğu üzerinde durmuş ve şunları söylemiştir:

«Toplu işten çıkarmalara karşı kayıtsız kalmayacağız. Bu konuda gerekli koşulları değerlendiren örgütümüz, tek tek fabrikalardaki nesnel şartları değerlendirerek toplu işten çıkarmalara karşı takınılacak tavrı almakta bu konuda yoğunlaşan bir çalışma göstermektedir. Bu arada MESS'le olan sözleşme görüşmelerinde varılan uyuşmazlıklar grev kararları alınmasıyla sonuçlanmıştır. Bölge Temsilciliğimiz sınırlarında bulunan 4 önemli fabrikada MESS patronlarının katı tutumları halen sürdürmektedir. Bu ve buna benzer durumlarda tek güvence örgütlü ve birlik için de verilecek kararlı savaşımdır.»

«POLİTİKA İÇİN BÖLGEDE ÇALIŞMA BOYUTLANACAK»

16. Bölgede düzenlenen toplantıda konuşan baştemsilciler toplu işten çıkarmalara karşı fabrika içi birliğin korunması ve geliştirilmesi gereği üzerinde durmuşlardır. Baştemsilciler toplantısında POLİTİKA gazetesinin daha da yaygınlaştırılması konularına da değinilmiş her bölgede bu çalışmaların ilerletilmesi karar altına alınmıştır.

Bingöl Gazetesinde 4 direnişçi işçi işten çıkarıldı

BİNGÖL (THA)

Ücretlerinin yetersiz olduğunu öne sürerek Bingöl Gazetesi işyerinde bir süre önce direnişe geçen 4 işçiye karşı işveren lokavt ilan etmiştir.

Aldıkları ücretin günün koşullarına uygun şekilde artırılarak aylık 5 bin liraya çıkarılması gerektiğini öne sürerek bir süre önce direnişe geçen sendikasız 4 işçi, işverenin çağrılarına rağmen işbaşı yapmayınca, durum Bölge Çalışma Müdürlüğüne intikal ettirilmiştir. Bölge Çalışma Müdürlüğünün girişimleri de sonuçsuz kalınca, Bingöl Gazetesi işvereni lokavt ilan ederek, 4 işçinin işine son vermiştir.

Genel-İş Küçükyalı Belediyesinde sözleşme imzaladı

İSTANBUL (AA)

Genel-İş Sendikası ile Küçükyalı Belediyesi arasında toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır.

Toplu iş sözleşmesi hükümleri arasında DİSK'in kuruluş yıldönümlerinde tüm işçilerin ücretli izinli olmaları şartı da bulunmaktadır.

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasının Anadolu Yakası Şube Başkanı Tayyar Ergi Küçükyalı Belediyesi ile imzalanan toplu iş sözleşmesinde özellikle yakacak ve çocuk parası gibi ödemelerde yüksek ücret alındığını belirtmiş ve özetle şöyle demiştir:

«Sözleşme hükümlerince ücretlilere günde 1. yıl 80 lira 2. yıl ise 135 lira zam yapılacaktır.

Yakacak parası 1. yıl net 5 bin lira, 2. yıl ise net 7 bin lira olarak belirlenmiş, yemek parası günde 50 lira olarak saptanmıştır.

Çocuk parası ayda 200 liradır. Üniversite de okuyan çocukları olan işçilere ayda 1000 lira ödenecektir.»

TANDOĞAN: UDC HAYATA GEÇİRİLECEKTİR

ANKARA (İSTA)

DİSK'e bağlı Türkiye Devrimci Banka, Büro Borsa, Sigorta İşçileri Sendikası (Bank-Sen) Dördüncü Bölge Ankara İl Temsilciler Meclisi ve İl Temsilciler Kurulu toplanmıştır. Temsilciler Meclisi toplantısında faşist tırmanışı geriletmek ileri demokratik bir düzenin yollarını açmak için tüm ulusal demokratik güçlerin anti - faşist, anti-emperyalist, anti-tekelci bir cephe içinde yer almaları gerektiği belirtilmiş işçi sınıfının düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne konan yasakların, başta 141, 142'nci maddeler olmak üzere ve tüm anti-demokratik maddelerin kaldırılması istenmiştir.

Sendika Dördüncü Bölge Temsilcisi **Mehmet Tandoğan** ulusal demokratik cephenin hayata geçirilmesi mücadelesinin bugün daha bir hız kazandığını belirtmiş sendikanın tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesinin gün geçtikçe daha bir somutlandığını söylemiştir. 67 ilde 67 il temsilciliğinin hayata geçirileceğini bildiren **Tandoğan** Bank-Sen'in anti-faşist savaşımda yerini alacağını sözlerine eklemiştir.

Divan Başkanlığını **Turhan Ata**'nın yürüttüğü Temsilciler Meclisinde Tek Ges - İş, Bank-Der, Çırak-Der ve İlerici Gençler Derneği ile Bank - Sen temsilciliklerinden başarı mesajları gelmiştir. Daha sonra yapılan seçimlerde **Murtaza Ürgüp** İl Temsilciliğine seçilmiştir.

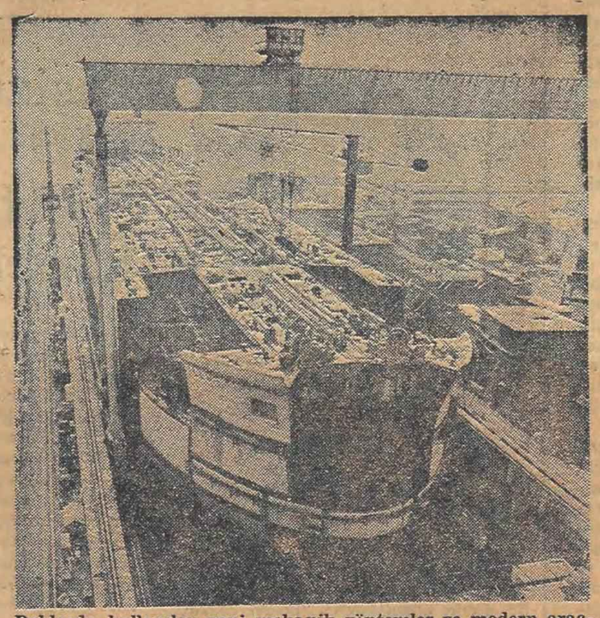
Ürgüp konuşmasında CHP ağırlıklı hükümetin faşist saldırıların kaynağının üzerine gitmemesini eleştirmiş NATO ve CENTO'dan çıkılmasını ikili kölelik anlaşmalarının yırtılmasını istemiştir. Sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzen için UDC'de birleşilmesinin zorunluluk olduğunu kaydeden **Ürgüp**, işçi sınıfının partisine konan yasağın kaldırılmasını, demokratik bir ortamın yaratılmasını istemiştir.

Fabrikalarda çalıştırılan mahkumlara çok düşük ücret verildiği ileri sürüldü

ANKARA (ANKA)

Adana Cezaevinde bulunan bazı hükümlülerin, özel sektöre ait fabrikalarda çalıştırılıp kendilerine günde 110 lira verilmiş gibi gösterilip 12 lira ödendiği yolundaki haberler üzerine Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünce soruşturma açıldığı öğrenilmiştir.

Adana Cezaevindeki hükümlülerden 30 kadarının Sabancı Holding'e ait Ossa ve Pilsa Fabrikalarında çalıştırılmak üzere hergün bu fabrikalara gönderildikleri, bu fabrikalarda asgari ücretle çalıştırılıyor gösterildikleri, ancak ellerine geçmesi gereken 110 lira günlük ücret yerine kendilerine 12 lira gündelik ödendiği çeşitli şikayetlere konu olmuştur.



Doklarda kullanılan yeni mekanik yöntemler ve modern araçlar, yeni tip iş kazalarına ve hastalıklara yolaçıyor.

uluslararası çalışma örgütü'nden

Dok işlerindeki mekanikleşme çalışan işçi sayısını düşürüyor

DOKLARDA İŞGÜVENLİĞİ UÇK'DA ELE ALINIYOR

Deniz taşımacılığındaki artış (1937-1974 arasında yüzde 400 artış göstermiştir), konteyner kullanımın yaygınlaşması ve yepyeni tipteki gemilerin kullanılmaya başlanması, uluslararası gemicilik endüstrisinde ve yükleme - boşaltma işlemlerinde ve araçlarında derin değişikliklere neden olmuştur. Bunlar aynı zamanda dünya dok işçilerinin yaptığı işlerde de değişiklikler ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle 7 - 28 Haziran tarihleri arasındaki Uluslararası Çalışma Konferansı, (UÇK) 32 numaralı Uluslararası Çalışma Sözleşmesinin yeniden düzenlenmesine çalışılacaktır. 1932'de kabul edilmiş olan bu madde, dok işçilerinin iş kazalarına karşı korunması ile ilgilidir.

DOK İŞLERİ HIZLA MEKANİKLEŞİYOR

Uluslararası Çalışma Konferansı için bu konuda hazırlanmış olan bir raporda, 1932'de kabul edilen sözleşmenin çok kesin ve ayrıntılı olması, buna karşın aradaki 46 yıl içinde yükleme ve boşaltma işlemlerinin mekanikleştirilmesinde büyük bir ilerleme görülmesi, bu sözleşmenin yeniden düzenlenmesini zorunlu kıldığı belirtilmektedir. Bu sözleşme, yük vinçleri, motorlarla çalışan ambar kapakları, ağır makinalar gibi modern yükleme metodları yüzünden ortaya çıkan tehlikelerin büyük bir bölümünü içermemektedir.

Bunun sonucunda bir çok ülke, gemilerde kullanılan araçlar konusunda kendi yönetmeliklerini yapmışlar ve bu nedenle de uluslararası ticarette güçlükler doğuran farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Yükleme araçları, gemi vinçlerinde kaldırılacak azami yük miktarı ve yüksek kaliteli çelikten yapılma zincirlerin ve dişlilerin tanımlanması gibi konularda uluslararası anlaşmalara varılamaması nedeni ile pratik zorluklar ve aynı zamanda ciddi iş kazaları tehlikesi ortaya çıkmıştır.

ENDÜSTRİDEKİ GELİŞME İŞ KAZASI ORANINI AZALTMADI

Bu gelişmeler yalnızca çalışma koşullarını geliştirip insan yorgunluğunu azaltmakla kalmadı, aynı zamanda iş kazalarının sayısında da sürekli bir düşmeye neden oldu. Ama, iş kazalarının azalmasının nedeni daha iyi güvenlik önlemlerinin alınması değil, bu işkolunda çalışan işçilerin azalmasıdır. Son on yıl içinde bir çok limandaki işgücü yarı yarıya azalmış bulunmaktadır.

Bu konudaki UÇÖ raporu, dok işinin hala tehlikeli bir meslek olduğunu ve yükleme-boşaltma işleri sırasında ortaya çıkan iş kazalarının oranının hala çok yüksek olduğunu belirtmektedir.

Sağlığa yönelik tehlikeler de bulunmaktadır. Dok işçileri zararlı gazlarla ve tozla karşıkarşıya kalmakta, motorlu taşıyıcıların egzoz gazları kötü bir biçimde havalandırılan işyerlerinde bir tehlike oluşturmaktadır. Şiddetli gürültü, yetersiz ışıklandırma ve deri, asbestos gibi mallarla temas etme nedeni ile diğer zararlar ortaya çıkmaktadır.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜNÜN GİRİŞİMLERİ

Dünya limanlarındaki sağlık ve güvenlik önlemlerinin iyileştirilmesi için Uluslararası Çalışma Örgütü (UÇÖ) 50 yıldır çaba harcamaktadır. Yük paketlerinin ağırlığı üzerine 27 numaralı sözleşme ve iş kazalarına karşı korunma üzerine 28 numaralı sözleşme 1929 yılında kabul edilmiş ve bu ikincisi 1932 yılında yeniden düzenlenmiştir. UÇÖ, II. Dünya Savaşı'ndan sonra, dok işlerinde güvenlik konusunda bir araştırma yayınlamıştır. 1956'da yapılan bir uzmanlar toplantısı, iş güvenliği ve sağlık korunması uygulaması üzerine bir karar kabul etmiş ve daha sonra bu konuda şemalar bulunduran bir rehber yayınlanmıştır. 1977'de yapılan bir başka uzmanlar toplantısı, denizde ve limanda gemi güvertesinde iş kazalarının önlenmesi uygulamaları üzerine bir tasarıyı görüşmüştür.

SORUNLAR ELE ALINACAK

1932 Sözleşmesi'nin bir kez daha düzenlenmesi önerisi, 1976'da yapılan bir uzmanlar toplantısı tarafından getirilmiştir. Bunun ardından UÇÖ, önerilen yeni standartların çeşitli yönleri hakkında üye devletlere görüşlerini sormuştur. Hükümetlerin yanıtları yayınlanmış bulunmaktadır ve öneri olarak ileri sürülen sonuçlar, Uluslararası Çalışma Konferansı'nda bir tartışma tabanı oluşturabilecektir.

2 Ülkü ocaklı katil MHP'ye

(Baştarafı 1. Sayfada) dikal Hak ve Özgürlükler» kar anyasına ilişkin bildiri dağ tımından sonra meydana gelmiş ve başından yaralanan Sırrı Gür Lisesi öğrencisi Mehmet Palas, olay yerinde ölmüştür.

KONYA

☆ Konya'da Selçuk Eğitim Enstitüsünde dün saat 14.1 le büyük bir çatışma çıkmıştır

Çatışma öğrencilerin tenefüste bulundukları bir sırada, sınıflarda ve koridorlarda başlamış ve öğrenciler birbirlerine bıçak, sopa, zincir ve taşlarla saldırmışlardır.

Olay üzerine emniyet müdürlüğüne bağlı tüm ekipler ve görevliler Selçuk Eğitim Enstitüsüne gönderilmiş, bu arada askeri birliklerden de yardım istenmiştir.

Emniyet Müdürü Hamza Esin, çatışmada 3'ü polis, 3'ü öğretmen ve 18'i öğrenci olmak üzere 24 kişinin SSK ve Kon Devlet Hastanelerinde tedavi altına alındıklarını bildirmiştir.

Bu arada yüzden fazla yaralı öğrenci, polis ve öğretmenlerin tedavileri ise ayakta yapılmıştır.

Emniyet Müdürü Hamza Esin olayla ilgili çok sayıda öğrencinin gözaltına alındığını, soruşturmanın savcılıkça sürdürüldüğünü bildirmiştir. Olaylar üzerine enstitü süresiz tatil edilmiştir.

GAZİANTEP

★ Önceki gece Boyno Mahallesinde **Davut Börekçi** adlı şahsa ait bir kahvehaneye atılan dinamit hasara yolaçmıştır.

ADANA

☆ 45 gün önce öldürülen Eğitim Enstitüsü öğrencisi Tekin Ersöz'ün katili Adana İktisadi ve Ticari İlimler A-

Ozaydınlı

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Iraklı, alleleriyle birlikte Hak kari il sınırlarımızdan yurdumuza sığınmışlardır.

Bu topluluk mülteci hakkı tanınmadığı için sonradan peyderpey İran'a geçmiştir.

İran-Irak-Türkiye üçgeni karşısında bulunanlar ile Çukurca İlçesi Güney Bölgesinde ve hudutlarımıza yakın Irak hudutları içinde bulunanlar ideolojik yönden kendi aralarında anlaşmazlığa düşmüşlerdir. Bu anlaşmazlıklar hudutlarımız dışında Irak Silahlı Kuvvetleriyle olduğu gibi kendi aralarında da zaman zaman silahlı çatışma şeklinde olmuştur.

1977 Eylül ayında araların da görüş farkı ve ayrı liderleri bulunan gruplar Çukurca-Uludere arasında birbirlerine baskın düzenlemişler, yedi ölü vermişlerdir.

SINIRI GEÇEN PEŞMERGELER

1978 yılındaki olaylara gelince:

8 Mayıs 1978'de Şemdinli İlçesi Medar Geçidi Bölgesinde 100-150 kadar Peşmergenin hududttan izinsiz geçtiği ve dağlık bölgeden batıya hareket halinde olduğu ihbarı alınmıştır. Şemdinli Jandarma Birliğimiz ihbarı değerlendirerek derhal bölgede takip ve tespit harekâtına başlamıştır. Bakanlığa verilen raporda bunların tekrar Irak'a geçtikleri bildirilmiştir. Önlemler artırılmıştır.

4 Haziran günü bir ihbarı değerlendiren Hakkari İl Jandarma Alay Komutanlığı birlikleri, sınıra yakın bir köy civarında 12 cesedin bulunduğunu tesbit etmiştir. Savcılıkça yapılan tahkikat sonucunda köy halkının ifadelerine göre görüş ayrılıkları olan Iraklı hükümet aleyhtarı gruplar arasında silahlı çatışma olduğu, çatışma sonucu bir taraftan 5, diğer taraftan 7 ölü olduğu tespit edilmiştir. Yaralı olan 3 kişi ise bilahare ele geçirilerek haklarında yasal işlem yapılmıştır. O arada aldığımız önlemler de daha etkinleştirilmiştir.

DEVLET ETKİNLİĞİ GÖSTERİLMEKTEDİR

Şunu ifade etmek isterim ki hudut köylerimizde yaşayan ve yaylalara çıkan yöre halkımızın her türlü can ve mal güvenliğinin sağlanması için gerekli tüm önlemler alınmıştır.

ECEVİT'İN KONUŞMASI

Başbakan Bülent Ecevit, polis derneklerinin kapatılmasına ilişkin kararın İçişleri Bakanlığı'nın kişisel bir kararı olmadığını, Milli Güvenlik Kurulu'nun tavsiyeleri gözönüne alınarak hükümet tarafından alınmış bir karar olduğunu belirtmiştir.

Başbakan Ecevit dün CHP Ortak Grubunda yaptığı konuşmada, CHP Trabzon Milletvekili Rahmi Kumaş'ın, polis derneklerinin kapatılmasına ilişkin tasarının POL-DER'in kapatılmasını amaçladığı şeklindeki konuşmasını yanıtlamış ve polisin ideolojik tartışmalar içine girdiğini, zaman zaman ise kavga ettiklerini söylemiş ve hazırlanan tasarının incelenece ğini ve grupta da ele alınacağını belirtmiştir. Ecevit, polislerin dernekleşmesini ve ya meslek içi örgütlenmesini önlemek niyetinde olmadıklarını da sözlerine eklemiştir. Ecevit, konu ile ilgili olarak şöyle konuşmuştur:

«Amacımız dernekleşmeyi önlemek değil, dernekleşmenin sakıncalı yönlerini, ideolojik ayrım ve çatışmayı kızıştırıcı yönlerini önlemekten ibarettir. Yasa tasarısı Meclise sunulmadan önce bu açıdan hep birlikte incelemeyi demokratik bir görev sa yıyorum.»

Ecevit, daha sonra yurtiçi gezilerini, geri bırakılmış bölgelere öncelik vererek sürdüreceğini belirtmiş, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinin çehrelerinin değişeceğini söylemiştir.

Muhammed Ali

(Baştarafı 1. Sayfa'da) ülkesi için istemediğini belirtmiş ve bütün Amerikalıların bunu bilmesini istemiştir. ABD halkının bir Sovyet saldırısından sürekli korkacak bir şekilde yetiştirildiğini de kaydeden Muhammed Ali, «Bu gezi benim de gözlerimi açtı. Buraya gelirken farklı düşüncelere sahiptim. Oysa Sovyetler Birliği'nin ne denli barış taraftarı olduğunu burada gözlerimle gördüm. Ben bir boksörüm. Ama Brejnev gibi bir büyük adam, beni kabul etmek ve barış hakkında konuşmak için zaman buldu» diyerek, görüşmeden duyduğu memnuniyeti belirtmiştir.

Brejnev'le görüşmesi hakkında gazetecilere bilgi veren zenci boksörün, koyu renk çizgili takım elbisesiyle çok ciddi görünümü dikkati çekmiştir.

Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in çok sağlıklı olduğunu da sözlerine ekleyen Muhammed Ali, «Onun sağlığı için kaygılanıyorsanız hiç meraklanmayın. Gördüğüm kadarıyla hiçbirşeyi yok. Daha uzun yıllar yaşar. Ayrıca benim kendisiyle görüşmem, yaşamım boyunca bana verilen en büyük şereftir. Yaşadığım müddetçe bu anı hiçbir zaman unutmayacağım» demiştir.

MUHAMMED ALİ'NİN İZLENİMLERİ

Sovyetler Birliği izlenimlerini de anlatan Muhammed Ali, çeşitli ulusların bu ülkede barış ve huzur içinde yaşamasına duyduğu hayranlığı da dile getirmiş, böyle bir şeyi başardığı için SSCB'yi öven ifadeler kullanmıştır.

ABD'DE YALAN SÖYLENİYOR

Müslüman boksör Muhammed Ali, SSCB'yi ziyarete hazırlanırken bu ülke hakkında çok yanlış bilgilere sahip olduğunu, elde silahlarla dolaşılan bir dikta rejimi göreceğini sandığını belirtmiş, oysa şimdi bu dev ülke ve insanlarının ne denli barışsever olduğunu yakından gördüğünü söylemiştir.

Muhammed Ali, **ABD'de bütün insanlara, Sovyetler'de ibadetin serbest olmadığının** söylendiğini de hatırlatarak, **«Bütün bunların yalan olduğunu anladım. ABD'de neden yalan söyleniyor?»** demiştir.

Brejnev'le görüştükten sonra basına yaptığı açıklamada Sovyet liderinin barış arzusundan etkilendiğini belirten Ali, Sovyetler Birliği'nde kendisini etkileyen şeylerin başında barış ve huzur olduğunu söylemiş, «Burada ne otostop yapan bir kişi, ne bir dilenci ne de sefalet gördüm. Hayatımda tehlikeden bu kadar uzak kaldığımı hiç hatırlamıyorum. Hiçbir insanın yüzünde ne kıskançlık gördüm ne de haset» şeklinde konuşmuştur.

Resmi Görüşm

(Baştarafı 1, Sayfada) edeceği Türk ve Sovyet heyetleri arasındaki resmi görüşmeler bugün öğleden sonra Kremlin Sarayında başlayacaklar.

DIŞİŞLERİ BAKANLARI DA KATILACAK

Heyetler arasındaki resmi görüşmelere iki ülkenin Dışişleri Bakanları **Gündüz Ökçün** ve **Andrei Gromiko** da katılacaktır. Aynı akşam **Gromiko**, Başbakan **Ecevit ve Türk** heyeti şerefine bir yemek verecektir.

Yarın sabah Başbakan **Ecevit, Kızıl** Meydan'daki Meçhul **Asker Anıtı ile Lenin'in** mozelesine çelenk koyacak ve saygı duruşunda bulunacaktır. Yarın **öğleden sonra ise, Türk - Sovyet** resmi görüşmelerine devam edilecektir.

Bilindiği gibi, resmi görüşmelerde iki ülke arasındaki mevcut işbirliğinin geliştirilmesi konuları ele alınacak, bu konuda bir de **«Siyasal Belge»** imzalanacaktır. Siyasal belgenin içeriğinin **görüşmeler sonunda** belirleneceği kaydedilmektedir.

Başbakan Bülent Ecevit'le SSCB'ye giden Türkiye heyetinde Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, Devlet Bakanı Hikmet Çetin, Dışişleri Genel Sekreteri Şükrü Elekdağ, Dışişleri Bakanlığından Selçuk Korkut, Doğu Dairesi Genel Müdürü Selçuk Asena ve aynı daireden Halil Akıncı, Ekonomik İşler Dairesinden Mümin Alkanat, Enerji Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Kemal Çandır, Dış Ticaret Genel Sekreteri, Sümerbank Genel Müdür ve Ulaştırma Bakanlığı yetkilileri bulunmaktadır.

Gazeteniz Politika, Türkiye - SSCB arasındaki bu önemli görüşmeleri ise Aydın Engin ile izlemekte ve okurlarına bu ziyareti en ince ayrıntılarına kadar ulaştırmayı hedeflemektedir.

PRAVDA'NIN YAZISI

Öte yandan konusu ziyaret ile ilgili olarak ünlü PRAVDA Gazetesinde yayınlanan bir yazıda Türkiye - SSCB arasındaki gelişen ilişkilere değinilmiş, Ecevit'in ve Tabii Senatör Suphi Gürsoytrak'ın görüşlerine yer verilmiştir. TASS'ın Ankara muhabiri Aleksandr Filippov imzasıyla yayınlanan yazıda, İstanbul, Ankara ve diğer kentlerdeki Türk - İş çevrelerinin 1 Nisan 1978 ile 31 Mart [illegible] arasındaki [illegible] ticaret hacmini yüzde 43'den faz la artıran anlaşmadan duydukları memnuniyet dile getirilmiştir.

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk'ün ise Pravda'nın Ankara muhabirine Sovyetler Birliği'nin siyasal ve ekonomik şuliar eklemeden Türkiye'ye kredi, teknik ve ekonomik yardım vererek ülkenin işsizlik gibi çok canlı bir sorununu çözmesine yardımcı olduğunu söylediği yazıda yer almaktadır.

Tabii Senatör Suphi Gürsoytrak'ın Sovyetler Birliği ile Türkiye arası ilişkilerin gelişmesine değinen bir demeç verdiğini belirten yazıda, bununla birlikte Türkiye'de, iyi komşuluk ilişkileri ve işbirliğinin karşıtları olmadığını söylemenin de mümkün olmadığı «Sovyet askeri tehdidi»nden söz ederek Türk halkının gözünü korkutmak isteyenlerin de bulunduğu görüşüne yer verilmiştir.

Pravda'da yayınlanan yazıda Başbakan Bülent Ecevit'in Türkiye üzerinde Sovyet tehdidi olmadığını söyleyerek ve Türk Hükümetinin Sovyetler Birliği ile iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerinin geliştirilmesinden yana olduğunu belirterek bu gibi tutumlara karşı en iyi yanıtı verdiği kaydedilmektedir.

Başbakan Ecevit, Sovyetler Birliği resmi TASS Ajansına, ziyaretiyle ilgili özel bir demeç vermiş, ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getirerek, «SSCB'yle olan ilişkilerimizin geliştirilmesine büyük önem veriyoruz» demiştir.

Ecevit, TASS muhabiri Aleksi Avravçenko'ya verdiği demecinde, SSCB'yi iki yıl önce ziyaret ettiğini ve SSCB'nin başarılarını yakından görme olanağını elde ettiğini hatırlatmış, bu ziyaretinin iki ülke arasındaki ilişkileri daha da geliştireceğine inandığını kaydetmiştir.

Türkiye'nin barışa olan katkısının her zaman süreceğini, bunda kararlı olduğunu da belirten Ecevit, dünya barışının farklı toplumsal sistemlere sahip ve değişik ittifaklara bağlı ülkeler arasında kurulabileceğini, dostça ilişkilerin gelişebileceğini, kaydedilen gelişmelerin bunun bir kanıtı olduğunu söylemiş, Türkiye ile SSCB arasındaki ilişkilerin temelinin **Atatürk ve Lenin** tarafından atıldığını hatırlatmıştır. Bunun sağlam bir temel olduğunu kaydeden Başbakan, gelişen ilişkilerin sadece iki ülke yararına olmadığını, dünya barışına da katkıda bulunduğunu ifade etmiştir.

Türkiye - SSCB arasındaki ilişkilerin Helsinki Son Senedi hükümlerine ve karşılıklı saygı ve güven esaslarına dayandığını da söyleyen Ecevit, «Avrupa kıtasında başlayan yumuşama işleminin tüm dünyaya yayılmasını kesinlikle ve içtenlikle diliyoruz» demiştir.

İleri Sovyet Teknolojisiyle son yıllarda Türkiye'de bir çok yatırımların yapıldığını da vurgulayan Ecevit, Türkiye - SSCB arasındaki ilişkilerin kısa bir duraklama dönemi geçirdiğini fakat son 20 yıl içinde hızla geliştiğini, bu ilişkileri sadece ticari ve ekonomik bağlarla sınırlamanın ise yanlış olduğunu kaydetmiş, «Birçok alanlarda daha bağlarımızı pekiştirip güçlendirebiliriz» demiştir.

Afiş asmayı TCK kapsamına alan yasa meclise verildi

ANKARA (İSTA)

Adalet Bakanı Mehmet Can, dün bir açıklama yaparak izinsiz yazı ve resim yapma, ilan ve afiş yapıştırma gibi suçların belediye suçu kapsamından çıkartılarak Türk Ceza Kanunu kapsamına alınmasını öngören yasa değişikliği tasarısının meclislere sunulduğunu bildirmiş, «TCK'nın 537'nci maddesinde yapılan değişiklikle, kamuya ait, herkes tarafından görülebilecek mahallelere veya kamu hizmetine tahsis edilmiş işaret ve levhalara, izinsiz olarak her türlü yazı, resim, pano, pankrat ya da benzerlerinin asılması, konulması veya bu yerlerin kir letilmesi halinde, bu suçları işleyenlere 1 aydan 3 aya kadar hapis cezası verilmesi hükmolunacaktır» demiştir.

eni bir

(Baştarafı 1. Sayfada) firma bir İsviçre Bankasındaki özel hesaba kredili ihracat ve imalatla ilgili olarak **«komisyon»** adı altında büyük miktarlarda paralar yatırılmıştır. Ele geçirilen dekontlarda bazı kamu görevlilerinin isimlerine rastlandığını kaydeden Başbakanlık açıklamasında **«Bu dekontlardan birinde kamu görevlisi adlarının yanısıra CHP'nin adı da görülmektedir. Oysa yapılan ilk incelemelere göre sözkonusu dekont CHP'nin 1977'deki bir aylık hükümet döneminden önce onaylanmış bir kredili ihracat anlaşmasıyla ilgilidir.»** denilmiştir.

Başbakanlık olayda bir kastin bulunduğunu belirttiği açıklamasında özetle şunları kaydetmiştir:

«Eğer fotokopisi gönderilen dekontlar sahte değilse belli bir yüksek kamu görevlisinin İsviçre'deki banka hesabına yatırılan (komisyonlar)ın dağıtımı ile ilgili sahte ad listeleri düzenlendiği veya gerçekten komisyon dağıtılan kimselerin yanısıra böyle bir işlemden haberi olmayan kuruluşların ve kimselerin adlarının da listelere konulmuş olduğu akla gelmektedir.

Bir tertip olabileceği gibi, bir ölçüde gerçeklik payı bulunma olasılığı da vardır. Bu ihbar üzerine, durumu aydınlığa çıkarmak için derhal soruşturma açılmıştır.»

İstanbul Valisi: "Edirnekapı Yurdu bir kaç gün içinde zabıta kullanılarak boşaltılacak,,

İSTANBUL (İSTA)

İstanbul Valisi İhsan Tekin, faşistlerin işgali altında bulunan Edirnekapı Öğrenci Yurdunun, birkaç gün içinde zabıta kullanılarak boşaltılacağını ve direnme halinde karşı konulacağını açıklamıştır.

İstanbul Valisi Tekin, «Devletin binasını hiç kimse işgal etme hakkını kendisinde göremez. Edirnekapı Yurdu bir süredir işgal altında tutulmaktadır.» dedikten sonra şöyle konuşmuştur:

«Bir süredir işgale müdahale etmek için yasal yetkilerimizi araştırmış bulunuyoruz. Türkiye bir hukuk devletidir, gerekmedikçe zor kullanamayız. Ancak hukukçuların verdikleri raporlara göre, Asliye Hukuk Mahkemelerine başvurmaksızın, zabıta kullanarak, yurdu boşaltma yetkimiz bulunduğu ortaya çıkmıştır. Bu arada işgalciler de belirlenmiştir. Tahliye birkaç gün içinde infaz edilecektir. Direnme halinde de elbette karşı konulacaktır ve tahliye edildikten sonra da ilgili bakanlığa verilecektir.»

Öteyandan önceki gün, Edirnekapı Öğrenci Yurdunda, 7. Asliye Hukuk Mahkemesince zarar tesbiti yapılmıştır. Görüşlerine başvurduğumuz 7. Asliye Hukuk Mahkemesi Hakimi Fuat Arslan, «Ankara'dan gelen Kredi ve Yurtlar Kurumu avukatıyla birlikte, bilirkişi heyeti tarafından yurtta hasar tespiti çalışmalarına girişilmiş ve tamamlanmıştır. Sonuçlar önümüzdeki günlerde açıklanacaktır» demiştir.

Bilindiği gibi faşistlerin işgali altında bulunan Edirnekapı Öğrenci Yurdu bir süreden beri, çeşitli saldırıların kaynaklarından biri olarak değerlendirilmekte ve burasının boşaltılması istenmekte di.

Emekli

(Baştarafı 1. Sayfa'da) larında artış sağlayacak tasarı, şu yenilikleri getirmektedir:

★ **Aylık ve gelir ayarlamaları dengelenecektir,**

★ **İşçi ücretlerindeki artış, aylık ve gelirlere yansıyacaktır,**

★ **Emekli işçi aylıklarındaki artış, emekli memur aylıklarındaki artıştan geri kalmayacaktır,**

★ **Taban ve tavan aylıkları değişen yaşam koşullarına göre düzenlenmiş olacaktır.**

★ **Emekli işçiler de, memur emeklileri gibi aylık ve gelirlerinin ne şekilde ayarlanacağını önceden bilecektirler.**

Arjantin 78

(Olaylar-Haberler-Yorumlar)

TELEVİZYONDA BUGÜN

19.45 İTALYA - HOLLANDA
22.45 BREZİLYA - POLONYA
01.15 ARJANTİN - PERU

HANNING'İN OYUNDAN ATILMASI RESMEN PROTESTO EDİLİYOR

CORDOBA, (THA)

Hollanda Milli Takım antrenörü Ernst Happel, pazar günü oynanan ve 2-2 berabere biten Federal Almanya Hollanda maçında Dick Hanninga'nın hakem tarafından oyun dışı edilmesi kararının resmen protesto edileceğini açıklamıştır.

Happel bu kararın tamamen haksız olduğunu belirterek, **«Hanninga hakeme rakibinin kendisine dirsek vurduğunu söylemişti. Hakem kendisine sarı kart gösterince ve bu karara da Hanningo gülünce bu sefer hakem kırmızı kartı çıkardı»** demiştir.

BREZİLYA BASINI, BREZİLYA - ARJANTİN MAÇI İÇİN «MAYMUNLAR SAVAŞTI» DİYOR

BUENOS AİRES, (THA)

Brezilya ile Arjantin arasında golsüz berabere biten maçı gözlemcilerin **«kalitesiz»** olarak nitelemelerine karşın Brezilya basını bu maçı başka türlü yorumlamaktadır.

Conica Gazetesi, **«maymunlar savaşçılık oynadı»** başlığı altında yayınladığı yazı ile birlikte sahada sakatlanarak yatan dört Arjantinli oyuncunun resmini basmıştır. Arjantin'de argo lisanında **«maymun»** kelimesi **«Brezilyalı»** anlamını taşımaktadır.

Luque'un resmi altında şu lejand yer almıştır: **«Brezilya'nın hedefi bu oyuncuyu kovalayıp saha dışı edinceye kadar hırpalamaktı.»**

Buenos Aires Herald ise şunları yazmıştır:

«Maçta sinir akla hakim oldu, Brezilya ise aciz Macar hakemi Karoly Palotai'a güvenerek baştan sona kadar kasti faviller yaptı. Brezilyalıların yüz yılın maçı olarak nitelediği bu maç haftanın maçı dahi olamadı.»

MAÇ SAATLERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMADI

BUENOS AİRES, (A.A.)

Dünya Kupası Organizasyon Komitesi, Polonya - Brezilya ve Arjantin - Peru maçlarının aynı saatte başlamasına ilişkin olarak Brezilya Futbol Federasyonundan hiçbir resmi istek vaki olmadığını, bu nedenle maçların, daha önce kararlaştırılan saatlerde başlayacağını bildirmiştir.

Program şöyledir:

İtalya - Hollanda 19.45 Buenos Aires
Batı Almanya - Avusturya 19.45 Cordoba
Brezilya - Polonya 22.45 Mendoza
Arjantin - Peru 01.15 Rosario.

24 Haziran'daki üçüncülük maçı ile 25 Haziran'daki final maçının başlama saatleri ise 21'dir.

Brezilya Milli Takımı teknik direktörü Claudio Cautinho ise, Arjantin - Peru maçının, Brezilya - Polonya maçının sona ermesinden 45 dakika sonra başlayacak olmasının Arjantin'e büyük bir avantaj sağlayacağını söylemiştir.

ARJANTİN BASINI HOLLANDA MİLLİ TAKIMINI GÖKLERE ÇIKARIYOR

BUENOS AİRES, (A.A.)

Arjantin basını, Arjantin'in Brezilya karşısında çıkardığı oyunu eleştirirken, Federal Almanya ile 2-2 berabere kalarak final şansını büyük ölçüde kuvvetlendiren Hollanda'yı hararetle övmektedir.

«Clarin» Gazetesi, Hollanda - Federal Almanya maçının, son zamanların en heyecanlı ve en kaliteli mücadelesi olduğunu, Arjantin'in ise, Brezilya karşısında mahkûm bir oyun çıkardığını yazmıştır.

1982 DÜNYA KUPASINA 24 TAKIM KATILACAK

BUENOS AİRES, (A.A.)

FİFA Başkanı Joa Havelange, 1982 yılında İspanya'da düzenlenecek olan Dünya Kupası final grubuna 24 takımın katılacağını açıklamıştır.

FİFA Başkanı 24 takımın 6'şarlık gruplar halinde sınıflandırılacağını ve 4 grubun ilk iki takımının yarı finallere katılma hakkını alacağını söylemiştir. Eleme gruplarındaki 6'şar takım, şimdi olduğu şekilde tek devreli lig usulü karşılaşacaklardır.

Havelange, 1990'da yapılacak Dünya Kupası finalleri için şimdiye kadar 6 ülkenin başvurduğunu kaydetmiş, bunların Sovyetler Birliği, ABD, Yugoslavya, Kanada, Belçika ve Hollanda olduklarını söylemiştir.

BEARZOT; «HOLLANDA'NIN OYNADIĞI FUTBOLUN DÜNYADA EŞİ YOK»

DON TORCUATO, (A.A.)

İtalyan Milli Takımının menajeri Enzo Bearzot, Hollanda'nın oynadığı futbolun, bütün dünya için bir ilham kaynağı olduğunu ve İtalya'nın her vakit, Hollanda gibi «total futbol» oynamayı arzuladığını söylemiştir.

Bearzot, Hollanda futbolunun çok üstün olduğunu, Hollandalı futbolcuların, kendilerini rakiplerine göre ayarlamayı çok iyi bildiklerini ve her maçta değişik taktik uyguladıklarını anlatmıştır.

Bearzot, İtalya'nın, maçı kazanabilmek için çok akıllı ve dikkatli oynaması gerekeceğini kaydetmiştir.

İtalyan futbolcular da, Hollanda'nın güçlü bir takım olduğunu ve maçın son derece çetin geçeceğini söylemişlerdir. Santrafor Paolo Rossi, Hollanda'nın ilk tur maçlarında fazla yorulmadığını ve hâlâ dinç bir ekip görünümü verdiğini anlatmıştır. Kaleci Dino Zoff ise, İtalya'nın yorgun olduğu görüşünü reddetmiştir. Orta saha oyuncusu Romeno Benetti de, İtalyanların Hollanda'yı yakından tanıdıklarını anlatarak şöyle demiştir:

«Hollanda, Ajax'ın uyguladığı ofsayt taktiğini başarı ile yerine getiriyor. Ancak biz de, Juventuslu futbolcular olarak bu tür oyun stiline yabancı değiliz.»

İTÜ öğrencileri, Yurd açılıncaya kadar çadır direnişini sürdürecekler

İSTANBUL, (İSTA)

İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencilerinin İTÜ Yurdunun açılması için önceki gün başlattıkları çadır direnişi dün de devam ederken, öğrenciler düzenledikleri basın toplantısında yurd binası açılıncaya kadar direneceklerini bildirmişlerdir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Gümüşsuyu Binası önündeki spor alanında çadır kuran, İTÜ öğrencileri düzenledikleri basın toplantısında Türkiye'nin en büyük üniversitelerinden biri olan İTÜ'de öğrenim gören öğrencilerin yüzde 60'ının İstanbul dışından geldiklerini belirtmişlerdir. Bu öğrencilerin, korkunç, yaşama koşullarına elverişli olmayan konutlarda toplu olarak kalınak zorunda olduklarını bildiren öğrenciler birkaç yıldanberi tamamlanan yurt binasının bazı engellemeler yüzünden bugüne kadar açılmadığını söylemişlerdir. İTÜ öğrencileri İstanbul'da barınak sorunlarını çözüm leyecek yurt binasının açılışı için yapılan bütün girişimlerin geçmiş hükümetler tarafından çeşitli vaatlerle tesirsiz duruma getirildiğini öne süren İTÜ öğrencileri İTÜ camiasının İTÜ Yurdu için verdiği hak lı mücadelenin sonuna kadar süreceğini bildirmişlerdir.

Öteyandan İTÜ Yurdu ile ilgili görüşlerine başvurulan Kredi ve Yurtlar Kurumu İstanbul Bölge Müdürü Nazmi Kocalar, yurd inşaatının Yapı İşleri 1. Bölgesi tarafından yürütüldüğünü, ancak MC döneminde yapımının tamamlanması ve geçici kabul işleminin yapılması gerekirken bu işlemlerin bugüne kadar yapılmadığını, halen yurd ile ilgili çalışmaların büyük bir hızla devam ettiğini belirtmiştir. Kocalar ayrıca, yurd için gerekli malzemelerin bir kısmının sağlandığını, yurdun muhtemelen gelecek ders yılı başında açılabileceğini söylemiştir.

Beytepe

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Ankara Cumhuriyet Savcılığı yetkililerince araştırıldığını bildirmiş, binanın şimdilik kullanılmayacağını söylemiştir.

Binanın üç kısmında çıkan yangın sonucu sınıfların, koridorun ve ders araçlarının tamamen yandığını bildiren Ataman, yangının Ankara İtfaiyesi tarafından çok kısa bir sürede büyümeden önlendiğini söylemiştir.

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş.
adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü:
AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü:
HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA
(SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti.Matbaası

ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

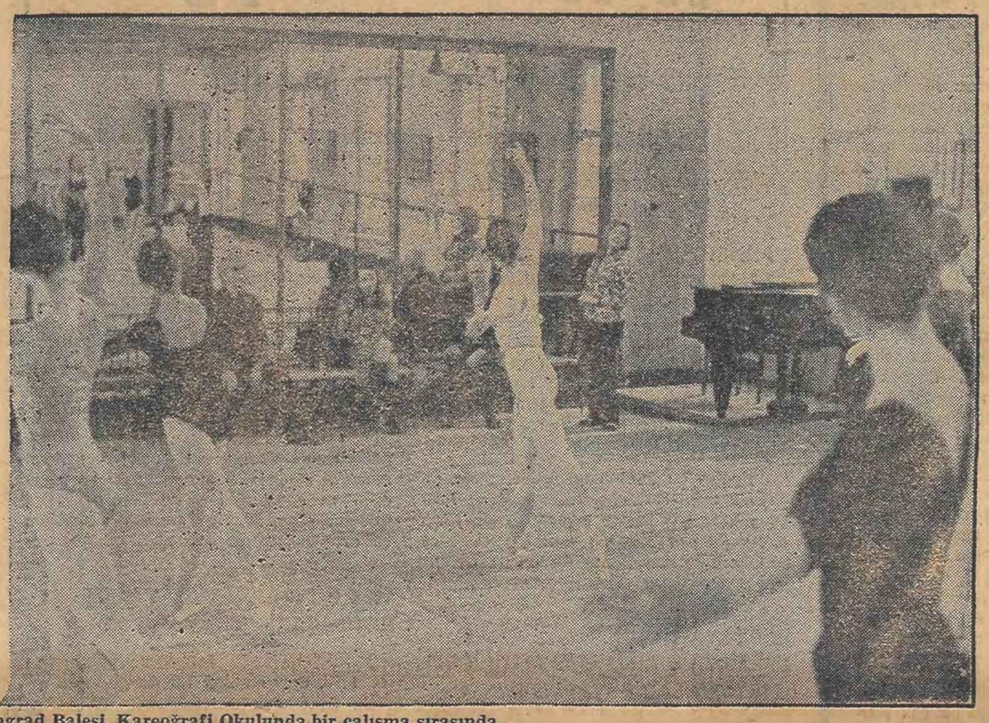
İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

LENİNGRAD BALESİ, İSTANBUL FESTİVALİ'NE KATILACAK

İstanbul'a daha önce temsili bir bale grubu gönderen Leningrad Akademi Malıy Opera ve Bale Tiyatrosu, İstanbul Festivali'ne katılıyor. Leningrad Balesi, A. Adan'ın «Giselle» balesini, Aram Haçaturyan'ın «Gayene» balesinden parçaların, Lizst'in «Rapsodi»sini ve Şostakoviç'in «Küçükhanımla Küstah Adam»ını canlandıracaklar.

1918 yılında kurulan Bel Grubunu 1977-78 sezonundan beri Nikolay Boyaçikov yönetiyor. Toplulukta balerin Fesenko, Statkun ve dansçı Sidorov ile başka ünlü sanatçılar bulunuyor.

Bale Grubu şimdiye kadar İtalya, Yugoslavya, Demokratik Alman Cumhuriyeti ve başka ülkelerde gösteriler yaptı. Bu arada Sçedrin'in «Kohnyek - Gorbunok», Çaykovski'nin «Fındıkkıran» baleleri başarıyla sahnelendi.



Leningrad Balesi, Kareoğrafi Okulunda bir çalışma sırasında..

YAYINCILAR ÜÇÜNCÜ HAMUR KÂĞIDA YAPILAN ZAMMI PROTESTO ETTİLER

Bakanlar Kurulu'nun, mayıs ayında üçüncü hamur kâğıda yaptığı zam, yayıncılar tarafından olumsuz karşılanmıştır.

31 yayıncının ortak imzasıyla Başbakan Bülent Ecevit'e, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Orhan Alp'e, İşletmeler Bakanı Prof. Dr. Kenan Bulutoğlu'na ve Kültür Bakanı Doç. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'ya gönderilen yazıda, yapılan bu yeni zamla kültür dünyamıza ağır bir darbe daha indirildiği belirtilmektedir. Yayıncılar, bu nedenle; halkımızı, gittikçe artan geçim sıkıntısı içinde, kültürel gelişmeden de yoksun bırakacak bu önlemin en kısa zamanda geri alınmasını ve bu konuda Bakanlar Kurulu'nun tutumunu yeniden gözden geçirmesini istemişlerdir.

Yayıncıların, Başbakan ve Bakanlara gönderdiği yazının tam metni şöyledir:

Geçen iktidar döneminde, 5.9.1977 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla, kâğıt fiyatlarına yapılan görülmemiş zamların kitap maliyetlerinde yolaçtığı önemli artışlar, kültür dünyamızı büyük ölçüde etkilemiş, yazar - çevirmen - yayıncı ve okur olarak geniş bir vatandaş kitlesini zor koşullar altına itmiştir.

Bu zamların olumsuz etkileri sürüp dururken, başkanı - üyesi bulunduğunuz Bakanlar Kurulu'nun 2.5. 1978 tarihli kararıyla, kitaplarda kullanılan 3. hamur kâğıt fiyatına yapılan yeni bir zamla, kültür dünyamıza ağır bir darbe daha indirilmiştir. Bakanlar Kurulu'nun yine bu kararına göre, gazetelerin sayfa sayısını çoğaltan magazin, ilan, yb. ekleri için kâğıt fiyatlarında yeni bir indirim sağlanarak, bunun yükü kitap kâğıtlarına aktarılmış olmaktadır.

Bakanlar Kurulu'nun bu kararının, varlığını zaten çok güç koşullar altında sürdürmeğe çalışan yayın alanımızı ve düşünce özgürlüğünü kısıtlayıcı bir davranış olarak gördüğümüzü belirtir; halkımızı, gittikçe artan geçim sıkıntısı içinde kültürel gelişmeden de yoksun bırakacak bu önlemin en kısa zamanda geri alınmasını ve bu konuda, başkanı - üyesi bulunduğunuz Bakanlar Kurulu'nun, tutumunu yeniden gözden geçirmesini dileriz.

SİNE-SEN, sinema emekçilerinin sosyal sorunları için önlem alıyor

Kısa adı SİNE-SEN olan Türkiye Sinema Emekçileri Sendikası Türk Tabipler Birliğiyle işbirliği yaparak sinema emekçilerinin doktor ve tedavi sorunlarıyla ilgili önlemler alındığını açıklamıştır.

Yapılan açıklamaya göre, haftanın iki günü SİNE-SEN'de sinema emekçileri ve aileleri doktor muayenesinden geçeceklerdir.

Politika'da sanat*edebiyat

BULGAR KARİKATÜRİST PANAYOT GALEV İLE BİR SÖYLEŞİ



Konuşan : GAZİ TURHAN

Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması için Karikatürcüler Derneğinin davetlisi olarak yurdumuza gelen Bulgar karikatürristi Panayot Galev ile yapılan söyleşiyi sunuyoruz.

SORU: Sayın Panayot Galev kendinizi tanıtır mısınız?

GALEV: 1939'da doğdum. Sofya'da Rus Filolojisini bitirdim. 1957'den bu yana karikatürlerimi yayınlamaktayım. Şimdi «Starchell» mizah dergisinin yöneticilerindenim. Bugüne kadar uluslararası yarışmalarda 5 ödül aldım. Bunlar sırasıyla, Akşehir, Novisad, Sarayevo(2 defa), Tolentino'dur.

SORU: Karikatürle ilgili düşünceleriniz nelerdir?

GALEV: Karikatür benim için moral (ahlaki) bir sorundur. İnsanlar arasında iyi bir iletişim aracıdır. Çocuklar için karikatür yapmayı çok seviyorum.

SORU: Neden çocuklar?

GALEV: Çünkü çocuklar karikatürlere bakınca çok seviniyorlar. Çünkü çocuklar insanlığın geleceğidir ve geleceği duyuyorlar.

SORU: Bir Bulgar karikatüristi olarak Bulgar Karikatürü hakkında bize neler söyleyebilirsiniz?

GALEV: Sanıyorum günümüz Bulgar Karikatürü genel anlamda çok iyi. Bulgar Karikatürü sosyal, moral(ahlaki) ve etik olarak önemlidir. Bu nitelikler Türk Karikatürü için de böyledir sanırım. Ek olarak Türk Karikatüründe politik çizgiler önemli bir yer tutuyor.

SORU: Daha önce Türkiye'ye geldiniz mi?

GALEV: İlk gelişimde Türkolog olan eşim Maria Galev ile beraberdim. İyi bir organizasyonla karşılaştık. Bize ve konuklara gösterilen ilgiden çok memnun olduk.

Akşehir küçük bir kent, İstanbul kalabalık. Akşehir yoksul bir kent ama insanlarının gönülleri çok zengin. Nasreddin Hoca hâlâ orada yaşıyor. Onun insanlık düşüncesi, Akşehirlilerde tek tek yaşamakta. Nasreddin Hoca insanlık için çok güzel bir bayraktır.

SORU: Panayot Galev, İstanbul için neler diyebilirsiniz?

GALEV: İstanbul eski bir şehir ama, şimdi yeni bir şehir olma yolunda. Eski ile yeni bir arada.

Sözlerimi Türk karikatürcüleri için Türkiye'nin geleceğinde çok iyi olanaklar bulunduğunu belirterek bitirmek isterim. Türk karikatürcüleri gibi Türkiye halkını da çok seviyorum. Türkiye'deki mizahçılara da gazeteniz aracılığıyla selam ve sevgilerimi sunmayı bir borç bilirim.

1977-78 döneminde İstanbul Devlet Operası'nda 30 yerli, 133 yabancı yapıt seslendirildi

İstanbul Devlet Opera ve Balesi seri konserleri çerçevesinde geçen dönemde 25 konser düzenlenmiştir. Atatürk Kültür Merkezi'nde verilen bu konserlere tüm olarak 45 Türk sanatçısı ve 42 yabancı sanatçı katılmıştır. 133 yabancı eserin seslendirildiği opera konserlerinde 11 Türk bestecisinin 30 eseri seslendirilmiştir. Eserleri seslendiren Türk bestecileri şunlardır:

A. Adnan Saygun (9 eser), Cemal Reşid Rey (1 eser), Muammer Sun (2 eser), Ekrem Zeki Ün (4 eser), İlhan Usmanbaş (1 eser), Ulvi Cemal Erkin (1 eser), Muzaffer Arkan (1 eser), Saip Egüz (6 eser), Ziya Aydıntan (3 eser), Cenan Akın (1 eser), Zeki Üngör (1 eser).

İstanbul Devlet Operası konserlerinde ayrıca 5 Avusturyalı bestecinin (Schubert, Mozart, Webern, T.Ch. David, Bresgen) 19 eseri, 13 Alman bestecisinin (Beethoven, Brahms, J. Pachelbel, J.Cr. Bach, J.S. Bach, Schumann, Haendel, Bluck, Mendelssohn, J.J. Fux, Siegfried Fink H.S. Hassler, Hindemith) 41 eseri, 1 Brezilyalı bestecinin (Hector Villa - Lobos) 1 eseri, 3 Polonyalı bestecinin (Chopin, Szymanowski, Wieniawski) 15 eseri, 9 İtalyan bestecisinin (Paganini, D. Scarlatti, Vivaldi, Tartini, Verdi, Boccherini, Friderici, J. Stefani, Castelnuovo-Tedesco) 14 eseri, 9 İspanyol bestecisinin (Albeniz, de Falla, G. Sanz, F. Sor, A. Piazzola, Joaquin Nin Torroba, Granados, Fr. Tarrega) 13 eseri, 8 Fransız bestecisinin (Fauré, Debussy, Roussel, Messiaen, Bizet, Caix d'Hervelois, Ravel, Saint-Saens) 9 eseri, 2 İngiliz bestecisinin (Gibbs, Gibbons) 2 eseri seslendirilmiştir.

Bir tahta oyma ustası: İLYAS DUTAYEV



«Öykücüler»

Sovyetler Birliği'nin ünlü sanatçılarından tahta oyma ustası İlyas Dutayev Türkiye'de pek tanınmaz. Oysa Dutayev tahta oyma alanında sayılı ustalardandır. SSCB Sanatçılar Birliği üyesi olan sanatçı çeşitli sergiler açmış, yapıtları müzelere konulmuştur.

İlyas Dutayev doğduğu kent olan Grozni'de önceleri başarılı bir futbolcu olarak tanınmıştı. Bir gün bir trafik kazası geçirdi. Kazadan ancak 12 yıl sonra ayağa kalkabildi. Felç olmuş kolları da tedavi edilmişti. Dutayev hastanedeki yaşamı boyunca tahta oymacılığa merak sardı. Sanatçı sonraları merakını sürdürdü ve Abramtsevo Sanat Kolejl'ne girdi. Yıllar sonra Grozni'ye girdiğinde deneyli bir sanatçı olmuştu.

Genellikle 20-30 cm yüksekliğinde tahtadan figürler üzerine çalışan Dutayev'in yapıtları çeşitli konuları, günlük yaşamın ayrıntılarını yansıtır. Son yapıtı «Düğün»de sanatçı 60 figür kullanmıştır.



«Sır»

POLİTİKA'DA YAYIN

İşçi sınıfının konumundan kaynaklanan yeni içerikli bir yayın faaliyeti: «İşçi Sınıfının Bilimi Dizisi»

CAVİT TUNCER

Ülkemizde, emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı işçi sınıfının öncülüğünde yürütülen savaşım sürekli olarak keskinleşiyor. Bu savaşımın gerçek boyutlarını, ideolojik ve politik düzeyini belirleme bakımından büyük önem taşıyan bir durum değerlendirmesi yapılacak olursa, kalın çizgileriyle şöyle bir görünüm ortaya çıkar: Son on yılda çelişkileri artan ve bunalımdan bunalıma sürüklenen işbirlikçi burjuvazi, artık alışılagelmiş yöntemlerle ülkeyi yönetemeyeceğini açıkça belli etmektedir. Yetersizliği ve ideolojik aczi, onu gitgide despotlaştırmakta ve faşizmden medet ummaya yöneltmektedir. Bu yüzden, emperyalist tekellere olan bağımlılığı daha da artmıştır. Bunun yanısıra, özellikle son yıllarda işçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin konumunda büyük bir yükseliş göze çarpmaktadır. Öyle ki, günümüzde toplumsal gelişmeye belirgin özelliğini kazandıran güçler, artık işçi sınıfı ve bağlaşıklarıdır.

Nitelikçe yeni bir aşamayı vurgulayan bu gelişme, her alanda olduğu gibi kültür ve yayın alanında da etkisini gösteriyor. İşçi sınıfının konumundan kaynaklanan yeni içerikli bir yayıncılık anlayışının özellikle son birkaç yıl içinde ürünlerini vermeye başlaması, bunun açık belirtisidir. İşçi sınıfı hareketinin gelişip güçlenmesiyle kendini dayatan bu ihtiyaç, böylece, yayıncılık alanındaki yetersizliğin, boşluğun ve sistemsizliğin giderilmesi yolunda ilk ciddi adımların atılmasını da gündeme getirmiş oldu. Tereddütsüz söyleyebiliriz ki, ülkemizde demokratik yayıncılığın en büyük boşluğu, işçi sınıfının bilimi konusunda uluslararası çapta önem taşıyan eserlerin Türkçeye aktarılamamış olmasından doğuyordu. Gerçekten, epeyce bir süredir işçi sınıfının enternasyonalist öğretisi Marksçılık-Leninciliğin felsefesi ve ekonomi-politiği üzerine -yetersiz ve sistemsiz de olsa- birçok yayın yapılmış; ancak bu öğretinin üçüncü ana unsurunu oluşturan işçi sınıfının bilimi, koşulların elvermemesinden de doğan bir ihmale uğramıştı.

Son yıllarda Konuk, Temel, Ürün ve Kızılırmak gibi yayınevlerinin ilk kez bu konuya ciddiyetle eğilmeleriyle başlayan yeni içerikli bir yayın faaliyeti, Konuk Yayınevinin programı çerçevesinde giderek bir «dizi»nin oluşmasına kadar uzandı ve sistemli bir çalışmaya dönüştü. Konuk Yayınevi tarafından, **«İşçi Sınıfının Bilimi Dizisi»** adı altında Türkçeye kazandırılan ilk dört kitap (Dünya Komünist Hareketi, SBKP Deneyimi ve Devrimci Teori, Günümüz Dünyası ve Leninciliğin Sosyalist Devrim Teorisi, Devrim Sürecinin Diyalektiği), olanaklar ölçüsünde bu alandaki boşluğun doldurulması bakımından büyük önem taşıyor. Burada, «Barış ve Sosyalizm Sorunları» adlı derginin bu alanda değerli bir işlevi yerine getirdiğini memnunlukla kaydetmek gerekir.

İşçi sınıfının bilimi: Proletaryanın politik iktidarı ele geçirmeye yönelik hareketinin stratejik ve taktik sorunlarını inceler; burjuvazinin iktidarına son vermenin ve toplumu devrimci yoldan dönüşüme uğratmanın yollarını ve yöntemlerini gösterir; dünya sosyalist sisteminin, uluslararası işçi hareketinin ve ulusal kurtuluş savaşlarının somut görevlerini, stratejilerini ve taktiklerini belirler; dünya devrim sürecinin gelişmesine ilişkin sorunlarla bağlamlı bir şekilde, ayrı ayrı ülkelerdeki devrim hareketinin sorunlarına ışık tutar.

Bütün bu işlevleriyle işçi sınıfının bilimi, proletaryanin devrimci sınıf savaşımının teorik düzeydeki tek ifadesi; sosyalist devrimin, sosyalist devletin yönetiminin ve proletarya diktatörlüğünün biricik öğretisidir.

Marks ve Engels tarafından temelleri atılan işçi sınıfının bilimi, sosyalizmi ve sınıfsız toplumu bir ütopya olmaktan çıkardı, bu kavramlara bilimsel bir kimlik kazandırdı. Bu öğretiyi geliştirip zenginleştiren Lenin, kapitalizmin emperyalizm aşamasını bilimsel bir analizden geçirerek, yeni tarihsel koşullarda iktidarı almanın ve sosyalizmi kurmanın somut yollarını gösterdi. İşçi sınıfı için hayati önem taşıyan, onun en yüksek düzeydeki örgütü ve öncü gücü olarak yeni tip partinin yaratılmasına büyük katkıda bulundu; kurucusu olduğu dünyadaki ilk sosyalist devletin yönetimini ve uluslararası ilişkilerini bilimsel bir şekilde formüle etti.

İşçi sınıfı hareketi gelişip güçlendikçe, işçi sınıfının bilimi daha da önem kazanmaktadır. İşçi sınıfının politik düzeydeki örgütlenme sorunlarının ağır bastığı ülkemizde, işçi sınıfının bilimine duyulan gereksinim olağanüstü önem taşımaktadır. Bu konudaki kitapların tanıtılmasına ve okurlara ulaştırılmasına öncelik verilmesi, günümüzün acil görevlerinden biridir.

KISA HABERLER...

★ 20 FOTOĞRAF SANATÇISI FOTOS'A GİRDİ

Türk fotoğraf sanatçılarını bir araya getirmeyi amaçlayan FOTOS - Fotoğraf Sanatçıları Derneği'ne 20 Türk sanatçısının topluca katılmaları nedeniyle Tabipler Odası'na bir toplantı düzenlenmiş ve bu toplantıda Türk fotoğrafının sorunları görüşülmüştür.

Toplantıda konuşan FOTOS Başkanı Şahin Kaygun, Türk fotoğraf sanatının sorunlarının çözümlerindeki güçlüklerin başında örgütlenme sorununun bulunduğunu belirtmiş ve bunların hemen arkasından fotoğraf-devlet ilişkisinin geldiğini söylemiştir. FOTOS-Fotoğraf Sanatçıları Derneği'ne topluca katılan sanatçılar şunlardır. Ahmet Kayacıklı, Atilla Torun, Cemal Turgay, Gültekin Çizgen, Halim Kulaksız, Haluk Doğanbey, İbrahim Zaman, Kamil Sükun, Levent Tuna, Moris Maçaro, Mustafa Türkyılmaz, Nusret Nurdan Eren, Ozan Sağdıç, Reha Günay, Sabit Kalfagil, Selmin Başak, Sevgi Evcim, Şakir Eczacıbaşı, Şemsi Güner ve Yavuz Evcim.

★ İFSAK GENEL KURUL TOPLANTISI YAPILDI

Kısa adı İFSAK olan İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği, Olağan Genel Kurulu geride bıraktığımız günlerde toplanmıştır. Açtığı sergiler ve düzenlediği gösterilerle yakından tanıdığımız derneğin amacının, fotoğraf ve sinema amatörlerine eğitim olanakları sağlamak, pratik çalışmaları örgütlemek, ulusal ve uluslararası ilişkiler yoluyla çalışma alanını genişletmek oduğu belirtilmiştir.

Başkan Mehmet Bayhan'ın okuduğu çalışma raporundan sonra, söz alan konuşmacılar İFSAK'ın çalışmaları üzerinde durmuşlar ve derneğin daha etkin duruma gelmesi için yapılması gereken işler konusunda ayrıntılı bilgi vermişlerdir. Tüzük değişikliklerinden sonra yapılan seçimlerde: Mehmet Bayhan, İbrahim Akyürek, Doğan Batur, Halil Piyale, Ahmet Öner Gezgin, Seyit Ali Ak, Serpil Atılgan Yönetim Kuruluna, Turgut Taşöz, İsmet Gürer, Basri Karabulut Onur Kuruluna, Reşat Tekelioğlu, S. Özsezginler, Ö. Banalı Denetim Kuruluna seçilmişlerdir.

★ TÜRKİYE YAZARLAR SENDİKASI ÇEVİRİ SEMPOZYUMU DÜZENLEDİ

Türkiye'de çeviri yapıtlarının yayınsal, hukuksal ve kültürel sorunlarını aydınlatmak ve çözüme ulaştırmak amacıyla Türkiye Yazarlar Sendikası bir çeviri sempozyumu düzenlemiştir. TSY'nin 5. Yıl Şenliği kapsamında yer alan sempozyum 20 Haziran Salı günü İstanbul Tabipler Odası'nda yapılmıştır.

Sempozyumda çeviri sorunlarını çeşitli yönden ele alan konuşmacıların önerileri ilgiyle karşılanmıştır.